kвm arъtarъm, kв kъџelв kв nвrчelв ші kъ toatъ xalalaia, înkъt ar fi krezвt чine-va kъ este o miшkare nвblikъ în џearъ.

Ilrefektorвl kare era вn omв bъtrînв, nвџinв energikв, temъndвse sъ nв fie akвzat de oninisвnea nвblikъ, xotъrî denъrtarea din fonkџisne a lвi Teranont, ka sъ linimteaskъ ne jidovi.

Kв altъ okasisne iarъmi el îl rekomandъ ministrвlвi, ші Teranont fвse institвit la o sвnrefektвrъ de nlaiв, în distriktвl Ileatra.

Teranont aвzind aчeasta, alergъ îndatъ la Bakъв.

Avrвm mвlџъmit kъ a denъrtat din nostв ne вn omв din a kъrвia kaвsъ n'ar fi nвtвtвt sъ ia чinчi irmiliчi nentrв вnв de la sъteni. îi venia sъ sarъ în чerв de bвkвrie. — Чei-l'alџi jidovi asemenea tъчeaв naradъ de aчeasta. — Avrвm din întъmnlare întъlni ne Andrei чel чe se întвrna de la tribвnalв.

El fъkв lвi Andrei lвngi komnlimente ші 'l întrebъ de sъnъtatea soџii sale. Andrei fв konrins de mirare.

— Am sъ fak o rвgъчisne la dвmneata! adъogъ Avrвm.

— Чe este, ia snвne?...

— Voesk sъ te însъrчinez ne dвmneata ka sъ 'mi skoџi trei sвte de galbeni kare mi a lвat tъlxarвl чela de la Fъltiчeni, ші sъ 'i îmnъrџim anoi ne din dosъ.

— Ai dovezi? noџi sъ konstatezi fantвl? întrebъ Andrei.

— Sînt oameni kare nriimesk sъ jвre, nвmai sъ le nlъtesk kъte-чe-va...

Andrei se skвzъ kъ nв are timnв.

Teraпont, viind în Bakъš, întîlneшte шi el пe Avrзm.

Jidovзl kзm îl vъzз, înчeпз a'ĭ rîde în nasš, kъ a пerdзt пoшtз пentrз el.

— Jзпъne, gъteшte-te de kriminalš; eš am doveză oamenĭ bъtrînĭ, oamenĭ de kredinцъ, kъnd aĭ venit sъ 'mĭ daĭ zeчe galbenĭ ka sъ te las sъ jefзeшtĭ пe bieцi lokзitorĭ...

— Zoš! adъogъ Avrзm kam îngrijeatš, aзzind пe Teraпont пrea seriosš vorbindз-ĭ, era oamenĭ la dзmneata? zoš! n'am vozзt!

— Чe цi sпзn eš, eĭ era într'o odaie alъtзratъ; oamenĭ bъtrînĭ шi kзnoskзцĭ de oamenĭ drepцi, kare aš askзltatš tot чe ziчeaĭ.

— Kokoane! adъogъ Avrзm deskзrageatš, nз faчe aшa зn lзkrз!..

— Jidove, пentrз blъstъmъцiile tale o sъ fiĭ dat пeste graniцъ, o sъ fiĭ gonit din Moldova.

— Eĭ bine dar sъ ne împъkъm, sъ faчem amîndoĭ паче, zise Avrзm.

— Dar kзm vreĭ sъ faчem паче?

— Am sъ iaš treĭ sзte de galbenĭ de la зnз kare m'a înшelat, цiĭ dъrзiesk matale jзmъtate, daka veĭ merge sъ 'ĭ skoцĭ de la el...

— Ne kзnoaшtem noĭ maĭ de mзlt, jзпъne, nз 'mĭ trebзesk banĭ tъĭ!.. Îцĭ zik nзmaĭ aшa veĭ skъпa de mine, nзmaĭ aшa veĭ skъпa sъ nз fiĭ dat пeste graniцъ, daka veĭ înчeta d'a maĭ jefзi пe lokзitorĭ, шi kъnd te veĭ lъsa d'a vinde rakiš... Altmintеrĭ, adзцĭ aminte, jidove, kъ am niшte xъrtiĭ la mine пrin kare te пot înkrimina orĭ kъnd!

Avrзm înчeпз a kam kзgeta seriosš шi rъmase

îngrijeat de ачeasta; atîta пȣmaĭ kъ tot era el хotъ-rît sъ lase rateшȣl de la Trotȣшĭ шi d'ачeea пȣ i ar fi fost greȣ kiar de a sпъla пȣtîna d'akolo...

Teraпonț s'a strъmȣtat la sȣпrefektȣra de la Пeatra. El se tot цinea de чele чe aпȣkase, a divolga abȣzȣrile шi toate пelegiȣirile чe se komit пrin Moldova.

Tîrgȣl Пeatra e ȣп oraшȣ frȣmosȣ, sitȣat la o пosiцiȣпe romantikъ, kȣ aerȣ kȣrat, aпe пrea bȣпe шi ȣп lokȣ miпȣпat de traiȣ!.. Bistriцa чe kȣrge п'al-tъtȣrĭ, kȣm am maĭ arъtat, шi mȣпцiĭ чe ĭ deskriserъm, daȣ atîta intereсȣ, koпцiпȣ atîtea плъчerĭ înkъt îl пoate чine-va пȣmi ȣпȣl dintre oraшele чele rarĭ kare se gъsesk în пoalele Alпilor цereĭ noastre. Mergъnd între mȣпцĭ este Dorna: ȣп lokȣ mȣпtenosȣ,re пȣmit ka шi Чiaxlъȣ. Dorna цiпe o пarte de пъmîntȣl Moldovi шi o пarte de Bȣkovina. Lokȣrile, aпele, mȣпцiĭ шi пъdȣrile de brazĭ meritъ a fi deskrise în volȣme întregĭ. Чea maĭ frȣmoasъ origine de koloпiile Romeĭ se пъstrъ akolo.... Femeile sînt de o frȣmȣseцe rъ-пiţoare, oameni deшteпцĭ, bine fъkȣцĭ, robȣstĭ, aȣ în-fъцiшarea ȣпor eroĭ. Dar kъt de tristȣ e, Dȣmпe-zeȣle! d'a vedea чine-va aчeste пъmîntȣrĭ klasiчe шi oameni aчeia frȣmoшĭ, întokmaĭ ka niшte brazĭ, kъ se пradъ de niшte barbarĭ, veniцĭ sъ se înavȣцiaskъ din пъdȣrile цereĭ шi din sȣdoarea Romъпȣlȣĭ... Ka kȣm ar fi ȣп blestem toate bȣпȣrile цereĭ aчesteia sъ fie пȣmaĭ пe mъinile streinilor!.. Vre o kъцĭ-va Tȣrчĭ sпekȣlanцĭ, karĭ aȣ venit шi s'aȣ aшezat în lokȣrile aчestea, (se înцelege în Шarȣl Dorna, пartea Moldovii) esпloateazъ într'ȣп kiпȣ barbarȣ шi degradatorȣ пe bieцi lokȣitorĭ sъraчĭ, jefȣiцĭ, striviцĭ de ghiarele

lorŭ. — Totul че nrodѫче пъmîntul шi natѫra akolo este numaĭ nentrѫ dînшiĭ.. Eĭ шi numaĭ eĭ esnortează toatъ lemnъrïea din mѫnцiĭ Moldovi nentrѫ Tѫrчia. (Aчestea sînt nlѫtele kare trekŭ ne'nчetat ne dinaintea Пetri ш'a Bakъѫlѫi.) Kѫ mъna ne nistolŭ шi ne iataganŭ kiar astъ-zĭ eĭ faчe ne lokѫitorŭ a tremѫra шi kalkъ în niчoare legĭ шi aѫtoritъцĭ... Arbitri шi nesъцioшĭ de banĭ, ka grekotei шi ka jidaniĭ, kѫ sѫflet negrѫ шi mîrшavŭ, a ѫmilit ne sъteanѫl romъnŭ, înkъt a fъkѫt ѫn sklavŭ din el... Femeile чele maĭ frѫmoase devenirъ nrostitѫatele lorŭ... Чe sъvîrшeskŭ aчestĭ nъgъnĭ akolo este o grozъviе de kare tot omѫl de inimъ se înfioarъ шi se revoltъ, tot Romъnѫl roшeшte шi se kѫtremѫrъ!..

Eĭ asemenea îmnrѫmѫtъ banĭ ne la lokѫitorĭ ka sъ le lѫkreze lemnъriea de kѫ iarna шi sъ o transnoarte ne nlѫte vara; dar nrin înkѫrkъtѫra kamъtъrii, nrin abѫsŭ шi tot felѫl de ameninцare lokѫitoriĭ sînt kѫ desъvîrшire îngenѫkiaцĭ шi legaцĭ de voinцa aчestora...

Sъteniĭ de maĭ mѫlte orĭ aŭ reklamatŭ în kontra aчestor ѫsѫrnatorĭ, dar aѫtoritatea rъmase tot-d'aѫna sѫrdъ la nlъngerea lorŭ шi eĭ sînt tot nrada aчelor barbarĭ.

Teranont, ka fonkцionarŭ шi ka omŭ de inimъ, aflъnd de aчeasta, tѫrba шi kъѫta ѫn nrilejiŭ d'a nѫtea el sъ nѫe ѫn kaпъtŭ rъѫlѫĭ aчesta.

Înfine de mѫltъ anъsare lokѫitoriĭ mѫnцilor reklamarъ kѫ toate mijloaчele чe le avѫrъ...

Teranont fѫ nѫmit de D. ministrѫ ka sъ meargъ sъ чerчeteze, sъ konstate fantele aчelora, шi sъ nroчeadъ la darea lorŭ în jѫdekatъ.

Teranont, merse la faga lokslsĭ ks sn prokssrorš; dar la venirea lorš akolo Tsrчiĭ iĭ ameningarъ ks arme, ne vrъnd a arъta ssnsnere.

Teranont ranortъ aчeasta dinnresnъ ks prokssrorsl. — Sn ordinš ministerialš veni, ka ssnrefektsra sъ esekstezе ne aчestĭ ne-ssbordinagĭ.

Tsrчiĭ mi nentrs a dosa oarъ rъsnsnserъ ks armele în mъinĭ.

Atsnчĭ Toranont, ajstat de sn mikš nsmъrš de gendarmĭ mi de nlъiemĭ, se renezi ka sn nebsnš assnra aчestor rebelĭ, mi dsnъ o lsntъ krъnчenъ, Tsrчiĭ fsrъ legagĭ kotš la kotš, ksm se ziчe ne romъnemte kobzъ; — otъrîrea lsĭ era, în srma snsĭ asemenea deliktš din narte-le, sъ ĭ rъfsiaskъ aчi ne lok de sokotelile чe maĭ aveaš ks loksitoriĭ, mi trimigîndѕ-ĭ ssb sn konvoiš mi în fearъ ne togĭ nînъ la Iasĭ, akolo legea sъ esekste drentatea, mi mimeiĭ, tъlxari aчestia, sъ fie dagĭ neste graningъ afarъ din gearrъ.

Toranont lskra ka sn Romъn, mi ksm se kъdea sъ fakъ sn bъrbat de inimъ.

Însъ ks msltъ dsrere mi mîxnire fs silit a'ĭ deslega mi a le da drsmsl, în srma snsĭ ordinš ministerialš, kare sosi îndatъ dsnъ aчeea.

Teranont nar' kъ mĭ nerdea mintea de aчeasta mi xotъrî a'mĭ da dimisisnea din fonkgisne... ne maĭ nstъnd servi ssbt sn ast-fel de regimš, ssbt sn asemenea gsvernš!..

Ne onrim sn momentš ks Teranont ka sъ ne întsrnъm la amiksl nostrs Andreĭ, ne kare îl lъsaserъm la Bakъš; de snde, dsnъ nsgine zile, lsъ drsms snre Odobemtĭ; mergъnd ne moseaoa чea frsmoasъ,

trekъnd пrin Agiȣdȣ̆ ши пrin Domпeшtĭ ши aпȣkъnd sпre dreaпta, пe sȣb dealȣrile чele akoпerite kȣ viĭ, пe la Паnчiȣ, пînъ se dȣserъ akasъ...

Andreĭ ши Lina ajȣnserъ la Odobeшtĭ kam la finele lȣĭ Aȣgȣstȣ̆, într'o zi пe dȣпъ amiazĭ.

Îl пrinse mare mirare, intrъnd în tîrgȣ̆, kъ aflъ toatъ пoпȣlaџiȣnea reskȣlatъ, ka kȣm ar fi într'o revolȣџiȣne...

Kreшtinii alergaȣ̆ din toate пъrџile sъ пrotesteze dinaintea пrefektorȣlȣĭ de Пȣtna, kare venise *ad-hoc*, kъ eĭ nȣ пriimeskȣ̆ fereaskъ Dȣmnezeȣ̆! sъ se maĭ taie karne de îndestȣlarea oraшȣlȣĭ de kъtre jidoviĭ...

Odobeшtiĭ este ȣn tîrgȣleџȣ̆ aпroaпe de Fokшanĭ, între dealȣrĭ de viĭ, renȣmit пentrȣ vinȣl чel bȣnȣ̆ kare se faчe akolo; kȣ o пoпȣlaџie de kъte-va miĭ sȣflete, Romъnĭ, Greчĭ, Armenĭ ши jidovĭ.

Dar чeea чe era kȣriosȣ̆ kъ înшiшĭ o пarte de Ovreĭ пrotestaȣ̆, în ȣnire kȣ toatъ пoпȣlaџiea, în kontra obiчeiȣlȣĭ d'a se tъia karnea de îndestȣlarea tîrgȣlȣĭ de kъtre jidovĭ.

Jidoviĭ чe пrotestaȣ̆, o fъчeaȣ̆ пentrȣ kъ e пrea skȣmпъ karnea lorȣ̆. — Kreшtiniĭ eraȣ̆ indignaџĭ...

Kontrakчiĭ jidovĭ de altъ пarte skoaserъ kontraktȣl dat de vistierie чe'l avea la mъna lorȣ̆ ши kare le da dreпtȣl aчesta... Iatъ aпroaпe koпrinderea artikȣlȣlȣĭ al 5-lea din aчest kontraktȣ̆: „Niчĭ o vitъ din чele marĭ saȣ̆ miчĭ, sъ nȣ se taie, sпre îndestȣlarea tîrgȣlȣĭ, fъrъ a treчe пrin kȣџitȣl xaxamȣlȣĭ."
Eĭ strigaȣ̆ în gȣra mare џinъnd în mъinĭ sȣs zisȣl kontraktȣ̆, kъ eĭ aȣ̆ nȣmъrat galbenĭ mȣlџĭ ka sъ aibъ aчest dreпtȣ̆ ши kъ nȣ vor пermite niчĭ odatъ

kreштinilor sъ taie osebit karne пentrȣ seama lorȣ̆, чi sъ mъnînче ачеea че rъmîne de la dînшi, adikъ пartea чea de dindъrъtȣ̆ de la vitъ.

Ачеasta este o dovadъ че fel gȣvernȣl trekȣtȣ̆ fъчea sъ se resпekte dreпtatea шi aȣtonomiea Romъnilor, kъ eraȣ̆ îndatoraцi, în цeara lorȣ̆, sъ mъnînче че le da jidovii...

Kreштinii în ȣnanimitatea, bъtrînĭ, jȣnĭ, femeile stъпъnite de bigotismȣ̆ шi de devoцiȣne în datine religioase, пreoцiĭ, oamenĭ kъrȣnцĭ шi пînъ шi koпii deklaraȣ̆ kъ eĭ nȣ пriimeskȣ̆ karnea чea tъiatъ de jidovi, kъ maĭ bine пreferȣ̆ kȣ toцi a nȣmaĭ mъnka karne, de kъt a o lȣa tъiatъ de kȣцitȣl xaxamȣlȣĭ... Пoпȣlaцiea era foarte tȣrbȣratъ; kazȣl era kȣ totȣl greȣ̆, — Пrefektorȣl de Пȣtna konsimцia din inimъ la reklamarea Romъnilor шi le ziчea kъ aȣ̆ dreпtate; dar lȣkrȣ̆ kȣriosȣ̆, kъ în ачeastъ îmпregiȣrare шi jidovi aveaȣ̆ dreпtate, în virtȣtea kontraktȣlȣĭ dat de vistieriea de la Iasĭ. —

Чel kare цinea kontraktȣl era Avrȣm, împreȣnъ kȣ alцi. — El avea dreпtatea, el era tare шi mare!..

Пrefektorȣl se sili a пotoli reskȣlarea ачeasta шi de ачi merse sъ viziteze Vranчia шi sъ asiste la пornirea ȣnȣĭ nȣmъrȣ̆ de oamenĭ armaцĭ че Vrъnчenii пromiseserъ a da цereĭ, шi kari eraȣ̆ destinaцĭ de a merge sъ пъziaskъ kastelȣl de la okпъ, kъnd toatъ oastea regȣlatъ se reȣnia în lagъrȣl de la Florestĭ.

Vranчia se nȣmeste ачea пarte a Karпaцilor пe ȣnde aпele Пȣtna, Milkovȣl шi altele kȣrge. De la ачeastъ пarte, шi ȣnde maĭ kȣ seamъ Milkovȣl înче-

пе a întinde albiea sa, se învепе xotarsl че despъrgia, din nenoroчire, maĭ'nainte, Цeara-Romъneaskъ de Moldova. Ssb noalele dar aчestor msпцĭ, saŭ maĭ bine пе malsrile Пstneĭ, че este anroane de Odobeштĭ, se aflъ шi nînъ azĭ rsinele чetъцiĭ Krъчisna че о avea Moldovad esnre Цeara-Romъneaskъ. Шirsl dar al msпцilor чeĭ înalцĭ kare se vъd, mergъnd чine-va sпre Fokшanĭ, — ks o mъreaцъ înfъцiшare, kare se întindŭ nrekъt ns ĭ noate konrinde okisl, konцinъnd în sîns lor maĭ bine de treĭ-zeчĭ de sate, loksite de aчeĭ rensmiцĭ fiĭ aĭ msпцilor, este Vranчia, шi loksitori eĭ se nsmesk Vrъпчeпĭ!.. Чele maĭ romantiчe nosiцisnĭ renresintъ asnektsl dealsrilor шi al msпцilor. — Mъgsrile sitsate пе d'asanra dealsrilor, stъпчile rînoase kare se vъdŭ de deпarte disnstъnd ks nsoriĭ че învъleшte vîrfsrile msпцilor, sînt nline de o ssblimъ frsmsseцe. Nensmъrate nîraie, nensmъraцĭ kodri de brazĭ akonerъ koastele lorŭ шi kъte-va gîrle îndestsl de mъriчele ksrgŭ nrin fsпdsl vъilor шi пе nrsntsrĭ de nisinŭ. — Aersl este akolo foarte ksratŭ шi anele dslчĭ kristaline шi rosroase...

Aчeasta este Vranчia чea rensmitъ în timnі trekсцĭ, пе kъnd цeara îшĭ nъstra neatîrnarea, nrin nsцiа vîterea armelor. Loksitoriĭ din Vranчia sînt bsпĭ vînъtorĭ, lskrъtorĭ de nъmîntŭ шi nъstorĭ. — Legile lor eraŭ a le sneĭ rensbliчe, nreksm maĭ renetarъm, ka чeea de la Bъrlad. Dar se vede în aniĭ din srmъ koгsmnцisnea ns i a nstste okoli шi пе dînшi... Insflsenцa boerslsĭ nronrietarŭ, inflsinцa jidovslsĭ ks kъ-mъtъriea, ks rakiŭ lsĭ blasfematŭ, a fъkst пе mslцĭ sъ'шi vîndъ din nronrietъцile lorŭ шi a deveni klъ-

kanшĭ пе moшie boereaskъ... Kъ toate aчestea Vrъnчeniĭ sînt renъmiцĭ de bravъra lorъ, шi eĭ пromiserъ a da gъvernъlъĭ treĭ sъte de oamenĭ volintiri. — Li s'a fъkъt înъъ kъnoskъt kъ nъmaĭ o sъtъ sînt trebъinчioшĭ, iar чeĭ-l'alцĭ sъ rъmîe la kasele lorъ.

Kъtъ mirare koпrinse пе D. пrefektorъ vъzъnd în volintiri чeĭ armaцĭ kъ sineцe lъngĭ, nъmaĭ oamenĭ bъtrînĭ шi ъni diformĭ.

— Aчestia sînt Vrъnчenii? întrebъ el.

— Amъ venit noĭ în lokъl flъkъilor noştri, rъsпъnserъ oameni... Jъnii, flъkъiĭ ъmпlъseserъ kodri fiind kъ ъni alцi fъчeaъ пroпagandъ kъ stъпъnirea de aчeea îĭ kiamъ ka sъ'ĭ dъkъ in fokъ, kъ greъlъцile пе viitor, fъkъndъ-se ъnirea цerilor, vor fi шi maĭ marĭ, kъ Romъnъl va fi robъ шi altele mъlte...

Iatъ kъm intrigile шi korъmпцiъnea пerde пе o naцiъne!.. kъm vorbele шi lъkrarea чelor rъĭ voitorĭ rъtъчi пе aчeştĭ Vrъnчeni, alt-fel bravĭ шi kъragioшĭ; kari în lokъ de a alerga jъnimea, bravii la kemarea пatrii, lъsarъ sъ vie niшte bieцĭ bъtrînĭ slabĭ шi neпъtinчioшĭ!..

În kontra kъĭ dar avem a ne пlъnge de aчeasta? Чine a adъs lъkrъrile ka пoпorъl sъ fie viktima intrigilor шi a desmoralisaцiъneĭ? Negreшit чeĭ kare a voit ka пoпorъl sъ nъ se lъmineze, sпre a'l esпloata... Чeĭ marĭ, чeĭ de la пъtere, пroпrietarii, stîlпi цereĭ, kaпi biseriчi eraъ datorĭ de a lъmina пoпorъl пentrъ binile шi feriчirea naцiъneĭ, kъ nemъrginitele mizloaчe kare le are цeara...

Zise Andreĭ-Fratele aчeastъ anomalie de lъkrъrĭ împregiъrъl lokъlъĭ naшterii sale: — O belъ

ші gloriоasъ Moldovъ! O! belъ ші glorioasъ Romъnie! ѕn ѕѕsпinѕ de dѕrere katъ a eші din пentѕl fie kъrѕia omѕ vъzъnd soartea ta!.. Чei чe treчe пe marginea rîѕrilor, пrin sînѕl mѕnџilor, al kъmпiilor, al tîrgѕrilor ші al satelor tale katъ a пlъnge, пrivind starea în kare te lъsъ înrîѕrirea streinъ!.. Kъt de ѕmilitъ e starea la kare te redѕse inimiчi tъi, пe lîngъ starea de mъrire din trekѕtѕ; kѕ atît maî tristѕ kъ înѕѕшî fii tъî sînt din пѕmъrѕl inemiчilor tъî!..

Înfine пѕoii insѕrъџeî aflarъ la Odobeшtî пe пъrintele lorѕ, ѕn rъzaшѕ boerѕ de neamѕ, чe шъdea la kasa sa, în marginea viilor, okѕпat fiind de mѕnka kъmпѕlѕî, de kѕltѕra viilor, de grъdinъrie, de vite ші de toate kъte trebѕesk omѕlѕî, sпre a'l faчe indeпendentѕ.

Moшî-diakonѕ (aшa se пѕmi de пoпorѕ пъrintele lѕî Andreî, fiind kъ era omѕ biserikosѕ чe se închina mѕlt) deskise braџele vъzъnd пe konii sъî, sъltъ de bѕkѕrie kѕ toatъ bъtrîneџea ші пѕ шtiea kѕm sъ î пriimeaskъ maî bine.

— Bine aџî venit, dragi meî! bine aџî venit la kasa пъrinteaskъ! Dѕmnezeѕ sъ vъ dъrѕiaskъ anî îndelѕngaџî ші sъ trъiџî bine; sъ aveџî bine kѕvîntarea sa, ші eѕ din пartemî asemenî vъ bine kѕvîntezѕ!..

Fratele-Andreî ші Lina îmbrъџiшarъ пe resпektabilѕl lor пъrinte, kare era bъtrînѕ kѕ kaпѕl albѕ, vestmîntat romъneшte, kѕ o frѕnte mъreaџъ ші kѕ okî vii пlini de inteliginџъ, пѕmindѕ-l kѕ mѕltъ пъtrѕndere ші simџiчiѕne пъrintele lorѕ.

Lina aflъ ȣn пъrinte bȣnȣ în пъrintele iȣbitȣlȣĭ eĭ soцȣ...

Bъtrînȣl mȣlt timпȣ nȣ voi a ĭ lъsa de lîngъ dînsȣl, fiind kъ el era singȣrȣ, kъ de vre o чinчĭ-sпre-zeчe anĭ rъпosase mama lȣĭ Andreĭ.

Kȣ o viaцъ rȣstikъ, în плъчerile vieцiĭ de la цea-rъ, lîngъ vitimoare, sȣb ramȣrile koпaчilor, deпarte de griji шi de sȣпъrъrĭ, în sînȣl nevinovъцieĭ ш'al adevъratȣlȣĭ amorȣ de пatrie шi de religiȣne, Lina шi Andreĭ gȣstarъ momente de feriчire, momente a-tît de dorite de tinereцe шi de iȣbire!

— Askȣltaцĭ, fii meĭ, eȣ înkъ am fost ka voĭ, sъ dea Dȣmnezeȣ sъ trъiцĭ шi voĭ aniĭ чe i am trъit eȣ, ka sъ vedeцĭ шi пe fii vostri пrekȣm vъ vъzȣ eȣ!.. Am vъzȣt шi am пetrekȣt mȣlte, am slȣjit цъ-riĭ în mȣlte rîndȣrĭ; am fost katanъ ka sъ aпъr nea-mȣl nostrȣ шi altele!.. Aшa dar, fii meĭ, ka sъ a-veцĭ desъvîrшitъ bine kȣvîntarea mea, kaȣtъ sъ mer-geцĭ amъndoĭ, fii meĭ, la aчea monastire ȣnde este mormîntat Stefan Vodъ Domnȣ Moldovi чel Mare, la S. Monastire la Пȣtna; sъ mergeцĭ sъ îngenȣkiaцĭ la mormîntȣ lȣĭ, sъ sъrȣtaцĭ пeatra sȣb kare zaчe oa-sele шi цъrîna lȣĭ, sъ vъ ȣngeцĭ kȣ sъntȣl mirȣ de la aчea monastire шi de la Sъntȣl Ion de la Sȣчiava, sъ mergeцĭ sъ vedeцĭ tot пъmîntȣl Bȣkovini, frȣmoa-sa шi iȣbita цearъ kare fȣ rȣпtъ din цeara Moldovi; ȣnde trъirъ пъrinцi шi strъmoшi nostri, sъ ȣmblaцĭ sъnъtoшĭ п'akolo шi sъ vъ întȣrnaцĭ iarъ sъnъtoшĭ, voiȣ rȣga пe Dȣmnezeȣ! Aчel Domnȣ, fiȣl meȣ шi fiika mea, fȣ mîntȣitorȣl Romъnilor; el zidi mȣlte mo-nastirĭ шi nȣmaĭ ȣmbra lȣĭ sъntъ, nȣmele sъȣ шi a-

dsчerea aminte de kъte fante a sъvîrmit, maĭ gine aчeastъ ʉearъ de la kare aflarъ xarš mi milъ atîʉĭ strъinĭ kare trъeskš aчi... Blestem este, fii meĭ, пre kaпsl aчelsia kare ns va ksnoamte aчestš 'adevъrš!.. Daka ns eraš aчeĭ Domnĭ, Domnsl Stefan, Domnsl Bogdan, Domns Петrs mi alʉiĭ, noĭ de mslt nsmaĭ aveam ʉearъ!.. mi toʉĭ aчestĭ strъinĭ kare se xrъneskš aiчĭ, katъ sъ bine-ksvinteze memoriea lorš, împreзnъ ks kremtini, ks toʉĭ Romъniĭ!.. kъчĭ чine mtie чe neamsrĭ barbare kotroneaš пъmîntsl ʉereĭ noastre!..

„Ama dar, fii meĭ, de la Dsmnezeš am ks чe trъi mi veʉĭ avea mi voĭ, пentrs kъ ʉeara noastrъ este mare, întinsъ mi blagoslovitъ de Dsmnezeš!... Mergerea voastrъ însъ la S. monastire Пstna, kare este ziditъ de Stefan Vodъ, mi snde se aflъ el mormîntatš, se va sokoti пentrs voi mi пentrs fie чe Romъnš Loksl чel Sъntš de înkinare!

„Veʉĭ rъmъnea de o kamdatъ lîngъ mine sъ mъ bsksr de voĭ, sъ mъ îmпъrtъmeskš de feriчirea voastrъ vъzîndsvъ kъ trъiʉĭ bine, ks чinste mi ks drentate, mi în чealaltъ varъ veʉĭ merge sъ vъ înkinaʉĭ mi пentrs mine la aчele loksrĭ sъnte!.. sъ vъ înkinaʉĭ mi sъ vъ rsgaʉĭ de îndreптarea relelor în ʉearъ!..

Într'aчestea bъtrînsl întindea mъinile sale ka sъ bine-ksvinteze пe fii sъĭ чe se afla îngenskiaʉĭ snsl de o пarte mi altsl de alta. Lina era пrea mslʉъmitъ mi Andreĭ asemenĭ...

Toʉĭ veчiniĭ mi ksnoskъʉiĭ bъtrînslsĭ venirъ sъ ia пarte la bsksriea sa... Kopii danʉaš în bъtъtsra ksrʉiĭ ʉinъnd în mъinile lor stъlпsrĭ verzĭ, grijile

шi sъпъгъгile se depъrtaserъ de tot, în ачel timпš, de lokвinпa Moш-diakonвlвĭ...

Nъ trekвse вn anš kъnd Andreĭ шi Lina пlekaserъ ka sъ îndeplineaskъ voinпa пъrintelвĭ lorš. Bъtrînвl Romъпš, dвпъ че petrekв aproape toatъ iarna kв fiвl sъš шi kв nora sa, despъrпindв-se, vъrsa lakrime, шi strъngъndв-ĭ п'amъndoĭ la peptвl sъš, nв înчeta d'a'ĭ bine kвvînta.

Шi fiind kъ Teranont skrisese amiчilor sъĭ kъ de Skimbarea-la-Faцъ, 6 Авgвstš, se va afla la monastirea Slatina, kare e tokmaĭ la graniцa Bвkovineĭ, eĭ voirъ ka sъ vadъ пe amikв lor шi sъ asiste de zioa xramвlвĭ la aчea monastire.

Trekъnd eĭ пe la Iasĭ шi вnde rъmъseserъ vre o doвъ-zeчĭ de zile, Lina întъlnia în toate zilele пe mama eĭ kare asemenĭ nв înчeta d'a vъrsa lakrime шi a o strînge пe braцele sale de kъte orĭ o vedea, пentrв kъ dinaintea natвreĭ шi amorвlвĭ maternš toate religiвnile aš o singвrъ moralъ шi o singвrъ цintъ!.. Пe tatъ-sъš nв 'l vъzвse, fiind kъ el lipsia de la Iasĭ.

Kъlъtorind пe frвmosвl timпš al veriĭ de la Iasĭ, пrin Tirgв-Frвmosš, пrin Kotnarĭ, lokвl чel renвmit kв rвine romane шi kв viĭ 'шi iarъ пrin Fъltiчenĭ, nв se пвtвrъ oпri d'a nв vedea Baia, вnde se esпloata în timпвl de de-mвlt ferš шi argintš, kв nenвmъrate rвine astъ-zĭ, kв biseriчĭ din timпi lвĭ Stefan Vodъ шi maĭ de 'nainte, kв kase шi пalate vekĭ, a kъrora вrmъ abia se maĭ пoate kвnoaшte în mizlokвl kъmпiĭ de arъtвrĭ; шi monastirea Rîшka, kare e пeste dealš alъtвrĭ, пrekвm шi skitвl Rъвboenĭ de la vale de Tîrgв-Neamцвlвĭ...

Sosirъ la Slatina, la ачea monastire kare пентрв посiцiвнеа eĭ, пентрв konstrвkцiвнеа sa чеа tare, — sitвatъ între doĭ mвнцĭ akoперiцĭ kв пъdвrĭ enorme de brazĭ, шi kв o. anшoarъ kare kвrge п'alъtвrĭ este вnikъ: fвndatъ de Alesandrв Lъпвшнеanв. — Aвrъ mвlцъmirea sъ se afle în mizlokвl вneĭ пвmeroase soчietъцĭ че venise пентрв ziоa aчesteĭ sъrbъtorĭ.

Monastirea Slatina, ka шi Rîшka, este o kinovie kв вnв пвmъrв de kъlвgъrĭ.

Aшa dar de Skimbarea-la-Faцъ, kare e ziоa патrona Sънтвlвĭ lokaшв, amiчi noștri se gъsirъ în шizlokвl вnвĭ пъпорв adвnat de прin sate шi din tîrgвrĭ, din satele de прin mвнцĭ шi kiar din Bokвvina, de la Valea Sakъ шi de прin vъile de la Gвra Xвmorвlвĭ.

Slatina este limitъ de xotarвl dintre Moldova kв Bвkovina, шi lokвitori despre o parte шi despre alta, чeĭ maĭ mвlцĭ fiind konsънгеnĭ, kвmetri, kвskri, kвmnaцĭ saв verĭ, п'aв de kъt a пъшi вn шъпцвleцв, преквm era чel dintre Moldova kв Цeara Romъneaskъ, пентрв ka familiile sъ 'шĭ dea îmbrъцiшare шi a veni sъ depвe înkinъчiвнеа lorв la sъnтеле lokaшвrĭ, вnde sъnt înmormîntaцĭ пъriнцiĭ шi strъввniĭ lorв...

Andreĭ, Lina шi Teraпont asistarъ la solemnela чeremonie kъt ціnв sънтвl ofiчiв de преоцĭ пвmeroшĭ шi în mizlokвl lorв aflъndвse S.S. arxereвl Kalinik. Fв o mъreaцъ serbare kare atingea пînъ la lakrimĭ inimile цoпорвlвĭ че askвlta în genвke sънтеле vorbe a le evangheliĭ шi imпвrile de laвdъ Domнвlвĭ...

Biserika era de tot плinъ, tinda asemenĭ, kвrtea шi пînъ п'afarъ пе poenĭ, saв пînъ în marginea пъdвrilor se afla пвmeroшĭ înkinъtorĭ...

*

Bъtrînĭ, jȣnĭ, femeĭ, kопiĭ învestmîntaцĭ kȣ vest-minte albe, шi fiiчele kȣ florĭ la kапȣ̆; bъtrîniĭ kȣ kапetele albite de anĭ шi чeĭ tinerĭ kȣ niшte kъȣtъtȣrĭ viĭ, kȣ плete lȣngĭ шi kȣ îmbrъkъmintea toatъ de lînъ, kȣ niшte пъlъriĭ negre saȣ̆ kȣ kъчiȣlĭ de oaie цiindȣ-le în mъпъ, asistaȣ̆ toцĭ ȣimiцĭ шi kȣ kipȣrile lorȣ̆ vesele, lȣminate de oare kare sпeranцъ че dъ kredinцa... — Aȣzȣl klопotelor, kъntъrile шi bine-kȣvîntъrile че le askȣltaȣ̆ înlъȣntrȣl sъntȣlȣĭ lo-kaшȣ̆, rostite de miniştri lȣĭ Dȣmnezeȣ̆, ȣmпleaȣ̆ ini-mile lor de lȣminъ шi de konsolaцie...

Dȣпъ sъvîrшirea Sъnteĭ litȣrghiĭ, rъmъind toatъ zioa ȣшile biseriчeĭ deskise пentrȣ înkinъtorĭ, nȣ în-чetaȣ̆ d'a intra шi a eшi rъndȣrĭ, rъndȣrĭ, adȣkъnd fie kare пrinosȣl sъȣ̆ la sъntȣl altarȣ̆; aчeasta fȣ re-пetatъ, tot kȣ aчeleaшĭ solemnitъцĭ, шi a doȣa zi, пo-menindȣse nȣmele fȣndatorilor шi donatorilor kȣ mȣ-ltъ devoцiȣne шi kȣ adînkȣ̆ resпektȣ̆. — A doȣa zi fȣ пarastasȣl пentrȣ ktitorĭ...

La timпȣl пrъnzȣlȣĭ ȣn osпъцȣ̆ mare fȣ пregъtitȣ̆ пentrȣ toцĭ vizitatoriĭ шi пentrȣ пъrinцĭ, — Anagnostiĭ, kȣпariĭ шi kъntъreцiĭ konkȣraȣ̆ de a faчe пrasnikȣl strъlȣчitȣ̆, dȣпъ kȣm e obiчeiȣl...

Grȣпe de цeranĭ se afla adȣnaцĭ în kȣrtea mo-nastireĭ, kare de kare mirъndȣse maĭ mȣlt de чele че vedeaȣ̆. Ȣniĭ strъnшĭ în tinda din afarъ a biseriчeĭ пriveaȣ̆ feriчirile Пaradisȣlȣĭ пromise чelor че sъvîr-шeskȣ̆ faпte bȣne în viaцa lorȣ̆, шi mȣnчile Iadȣlȣĭ пentrȣ чeĭ че sъvîrшeskȣ̆ faпte rele,..

— Fiȣle, te ȣitъ, ziчea ȣn bъtrînȣ̆ ȣnȣĭ bъieцelȣ̆, arъtъnd kȣ degitȣl la Infernȣ̆, akolo e fokȣl Gheeniĭ, Valea plъngeriĭ шi skrîшnirea dinцilor! — Vezĭ kȣm

se kinseskŏ щi ksm ardŏ пъkъtoшiĭ în ladŏ!.. Akolo bogatsl nemilostivŏ se sfъшie de tsrbarea setei, boerii, împъraцiĭ шi domnitori чeĭ rъĭ se пĕdenseskŏ пentrs nelegisirile lorŏ, lakomsl de argintŏ, femeea пъkъtoasъ, чel чe se bskзrъ de nedrentъцirea altsia, чel чe înшealъ, чel чe jsrъ strîmbŏ, чel чe svide, чel чe vatъmъ пe апroaпele sъŏ, toцĭ ardŏ în foksl veчnikŏ al Gheeniĭ, snde i arsnkъ Diavoli шi îĭ kinseшte ks fsrчĭ шi ks frigъrĭ arse.. beцiea, fisle, desfrînarea, lenevirea, nisma, mъndriea, lъkomiea шi altele mslte se nedenseskŏ, site, akolo!.. Aчel omŏ kare ns se teme de Dsmnezeŏ, aчel kare vinde цeara fъrъ ksgetŏ шi fъrъ simцire!., aчel kare se dъ de пartea rъilor, a vrъjmaшilor, jsdekъtorsl чe ia mitъ шi ns jsdekъ drentŏ, kъlsgъrsl kare ns srmeazъ dsпъ ksm îĭ skrie kanonsl шi ks sn ksvîntŏ ns este пъkat пe lsme kare sъ ns se пedenseaskъ în viaцa aчeasta шi 'n чeealtъ... Site, fisle, чe groazъ шi чe kstremsrŏ!.. чe kinŏ пe toцĭ aчeia! ksm ard шi se msnчesk eĭ!..

Omsl kare vorbea aчestea шi esnlika fislsĭ sъŏ Infernsl deskris de ssblimsl Dante, zsgrъvit пe пъreцiĭ din afarъ aĭ biseriчeĭ, пentrs morala lie kъrsia, era sn пъstorŏ de la oĭ kare venise ka toцĭ чeilalцĭ, de zioa xramslsĭ, la Sъnta monastire Slatina.

Bъiatsl пrivea ks lsare aminte шi ks sn felŏ de înfiorare toate aчeste. — Niшte femeĭ asemenĭ kare era strînse în grsпъ se aпroпiarъ de чel kare vorbea шi пrivea ŏ шi dînsele ks groazъ kinsirea пъkъtoшilor, пe kъnd altele arъtaŏ ks degitsl la Пaradis, snde se veseliaŏ шi se feriчeaŏ чeĭ Drenцĭ...

Aчi eraŏ arъtate чele doъ пsnkte marĭ, чele doъ ksmпene esireme destinate пentrs eternitate de a

kѕmпeni fanta omѕlѕĭ. — Dѕrerea шi moartea пentrѕ viцioшĭ, viaцa шi feririrea пentrѕ чeĭ чe пraktikъ virtѕtea... în fine Infernѕl шi Пaradisѕl! ,

Teraпont, Andreĭ шi Lina eraѕ nelinѕiцĭ de пretѕtindenĭ, se îmпъrtъшeaѕ de lѕmina шi morala biserичeĭ, se îmпъrtъшeaѕ de bѕkѕriea saѕ de înfiorarea чelor чe se află dinaintea lokaшѕlѕĭ dѕmnezeeskѕ, ka dinaintea ѕnѕĭ tribѕnalѕ sъntѕ... Aпoĭ merserъ de чerчetarъ чele din пregiѕrѕl monastireĭ пrekѕm grъdinĭ шi altele; admiraѕ frѕmѕseцea natѕreĭ în tot lokѕl. Vederea mѕnцilor чe se lъnцѕeskѕ în faцa aчestѕĭ lokaшѕ sъnцitѕ, kѕ пъdѕrile, kѕ ferъѕrtae шi kѕ aпa kare kѕrge п'akolo lъsatъ ka o пînzъ de argintѕ la vale, — o sѕmъ de lѕkrѕrĭ ne'nsemnate, o mѕlцime de kъrѕцe kѕ poame de la Rъdъшenĭ шi kare staѕ dinaintea пorцilorѕ, пrekѕm шi mѕlцimea oamenilor чe пerkѕrgeaѕ ka ѕn torentѕ în sѕsѕ шi în josѕ valea, toate distra mintea lorѕ.

— Ѕnde se dѕkѕ aчestĭ oamenĭ шi astъ mѕlцime de fete? întrebъ Lina пe Andreĭ.

— Sъ mergem la Drъчenĭ kъ este iarmarokѕ de zioa xramѕlѕĭ biserичeĭ, zise Teraпont amiчilor sъĭ.

Eĭ se gъtirъ de a merge la Drъчenĭ, înkъtrъѕ se dirigea mѕlцimea чea de oamenĭ.

Teraпont fѕ oпrit în пoarta monastireĭ de ѕn jѕne bine îmbrъkat шi kare, îndatъ чe îl vъzѕ, îĭ fъkѕ o mѕlцime de komпlimente.

Teraпont, kѕ чea maĭ mare mirare, kѕnoskѕ în fisionomiea aчestѕia пe пrotegeatѕl sъѕ kъnd se aflase amпloiatѕ la sѕпrefektѕra din distriktѕ Bakъѕlѕĭ — ovreiaшѕl kare venise de чerѕse reazemѕl sъѕ шi dѕпъ datorie пѕ i 'l a fost refѕzat... — Шlaim se bote-

zase la monastirea Rîшka, fiindȣ-ĭ naшȣ̆ ȣn пreȣtȣ̆ de la Fъltiчenĭ, чel чe ĭ пȣsese пȣmele Iankȣ, adikъ Ion, шi fiind kъ el n'avea inkъ barbъ шi mȣstъцĭ, îl sȣrnȣmise ȣnĭ alцĭ Ioniцъ Spînȣ.

— Чe maĭ faчĭ? kȣm maĭ trъeшtĭ Ioane? îl întrebъ Teraпont kȣ afabilitate.

— Învъцȣ̆ la seminarȣl de la monastirea Neamцȣl; am gъsit kreшtinĭ oamenĭ de omenie kare mъ ajȣtъ...

— Sъ trъeшtĭ! sъ trъeшtĭ, ziserъ de odatъ vre o doĭ treĭ oamenĭ kari se afla akolo, împreȣnъ kȣ Teraпont kare îl strînse de mъnъ.

De aчi пlekarъ kȣ toцiĭ la Drъчenĭ, чe e în deпъrtare de o jȣmъtate orъ.

Între mirȣl a doĭ mȣnцĭ, în faцa ȣneĭ stъnчĭ de o пeatrъ vînъtъ k' o înъlцime kolosalъ, пe o пoianъ în marginea rîȣleцȣlȣĭ, se aflъ ȣn xanȣ̆ la drȣmȣ̆ шi kȣ kъte-va kъsȣцe de цiganĭ lokȣitorĭ. — Akolo e Drъчeniĭ.

Dinaintea xanȣlȣĭ vre o doȣъ treĭ magherniцe de skîndȣrĭ saȣ̆ kortȣrĭ de o пînzъ veke groasъ, kъte-va kъrȣцe kȣ пeшte saȣ̆ kȣ poame, vre o doĭ treĭ jidovĭ vînzъnd aцъ, aчe шi пȣцinъ пînzъ, forma ȣn felȣ̆ de iarmarokȣ̆. O xorъ mare ka sъ ziчem aшa, se afla grъmъditъ пe aчea пoianъ în bъtъtȣrъ, dinaintea kъrчiȣmeĭ. Kȣ toate aчestea, dȣпъ чele чe se пetreчea akolo, dȣпъ чele чe eraȣ̆ vъzȣte, nȣ semъna a ȣn lokȣ̆ ȣnde danцъ шi se veseleskȣ̆ oameniĭ, dar se пъrea a fi ȣn lokȣ̆ de пerzare, lokȣl ȣnȣĭ danцȣ̆ dievoleskȣ̆, saȣ̆ însȣ̆шĭ Iadȣl!..

Într'o kolbъrie чe 'цĭ îneka sȣfletȣl, grȣпe de oamenĭ, flъkъĭ, bъrbaцĭ matȣrĭ, femeĭ шi fete eraȣ̆ îm-

brъџimaџĭ kъte doĭ шi kъte treĭ, kѕ пiшte stikle în mъinile lorѕ, ѕnele пlîne, altele пѕmaĭ jѕmъtate kѕ rakiѕ, din kare mereѕ bea, fiind anrinшĭ la faџъ шi avъnd пiшte kъѕtъtѕrĭ fioroase, kѕ okiĭ tѕrbѕraџĭ шi rъgind ka пiшte fearъ; eĭ se aflaѕ strînшĭ în braџe шi sъltaѕ în lokѕ, fъrъ taktѕ шi fъrъ niчĭ o шlъdiere. Între dъпшi doĭ mѕsikanџĭ, ѕпѕl bъtъnd într'o tobъ шi altѕl sѕflъnd într'o trîmbiџъ trebѕea sъ пѕe în miшkare чetele чele пerdѕte de beџie... Departe de aчele danџѕrĭ romъneшtĭ, departe de dѕlчeaџa flѕerѕlѕĭ, saѕ a чimпoiѕlѕĭ чe se aѕde пrin sate kъnd se adѕпъ fetele шi flъkъiĭ шi danџъ dinaintea пъrinџilor, a rѕdelor шi a kѕnoskѕџilor, aчĭ era чe-va maĭ mѕlt de kъt barbarѕ; aчeĭ kari danџaѕ пѕmaĭ kѕпoшtea nimikѕ пe lѕme, пѕ înџelegea шi пѕmaĭ simџia nimikѕ, fiind kъ toџĭ eraѕ înverшѕпaџĭ de bъѕtѕra чea blasfematъ!.. Ѕпiĭ dintre sъtenĭ se tъvъleaѕ пe пrisѕпa kъrчiѕmeĭ în чea maĭ mare degradare, alџi se џineaѕ kѕ o шъпъ de iпiшъ шi kѕ чeelaltъ dѕчea tremѕrъnd stikla kѕ rakiѕ la gѕrъ, din kare bъnd se skѕtѕra kѕ groazъ. — Ѕпѕl gemea fъkъnd sпѕme la gѕrъ шi da okiĭ пeste kaпѕ ka kѕm era îndrъчitѕ. — O biatъ femeie, o mamъ kѕ пrѕпkѕ în braџele eĭ, se legъna sъ kadъ шi kopilѕl eĭ leшinase пlъngъnd шi џiпъnd. — Într'o пarte o fiikъ se afla lѕngitъ пe пъшîntѕ ka moartъ de mѕlta bъѕtѕrъ, kѕ florile de la kaпѕ-ĭ vestejite шi mototolite, шi ѕn omѕ kѕ ѕn kiпѕ anrins, kѕ okiĭ învъпъiaџĭ, kare пѕ se kredea sъ fie fost ѕn frate saѕ o rѕdenie, se lѕpta sъ o tîraskъ din mizlokѕl mѕlџimeĭ... De lъtѕrĭ, la ѕn kъпъtîiѕ al mѕlџimeĭ, ѕпѕĭ omѕ, de mѕlta beџie, se anrinsese rakiѕl în пeptѕ-ĭ, se tъvъlia п'în џъrînъ шi se svîrkolea ka

ѕn шearne, sѕflънd greѕ шi ръкnind ka ѕn ѕrsѕ; iar o femeie kare era soaџa lѕĭ, ĭi късka gѕra шi ĭĭ storчia ѕrmъ de kalѕ пe gîtѕ, пentrѕ ka sъ stingъ flaкъra rakiѕlѕĭ. — Fiind el kѕ faџa învineџitъ, kѕ okiĭ stinшĭ dѕшĭ în fѕndѕl kaпѕlѕĭ, пѕџin ĭĭ maĭ trebѕea ka sъ 'шĭ dea sѕfletѕl... Oamenĭ de diferite kondiџiѕnĭ пrivia toate aчeste kѕ indiferinџъ, iar jidovѕl orъndarѕ, kѕ alџĭ doĭ treĭ de ajѕtorĭ, intra шi eшia kѕ okalele пline sъ vadъ ѕnde e lîпsъ de rakiѕ шi kare omѕ n'are de бъѕtѕ. — Ѕn sъteanѕ în beџiea lѕĭ чerънd sъ ĭ maĭ adѕkъ ѕn чinzekѕ, jidovѕl ĭĭ пѕnea îndatъ okaoa în mъnъ kѕ чinчĭ-zeчĭ de dramѕrĭ întrînsa. — Omѕl пerdѕtѕ, mortѕ beatѕ, пѕmaĭ шtiea nichĭ чe чerea, nichĭ чe ĭĭ da шi nichĭ чe bea, destѕl kъ dѕпъ чe bea dintr'înѕa striga: — jѕпъne! пaџĭ tinikeaoa înkolo!.. Jidovѕl alerga de 'ĭ lѕa okaoa din mъnъ, шi dѕпъ чe ĭi reпeta de vre o doѕъ treĭ orĭ kъ sъ џie minte кът a бъѕt, aпoĭ kema кътe ѕn altѕ sъteanѕ zikъndѕ-ĭ sъ fie martѕrѕ kъ 'i-a maĭ adѕs o oka de rakiѕ, kare a бъѕt o шi 'ĭ dъ okaoa seakъ îndъrътѕ... Шi mѕlte mѕlte asemenea lѕkrѕrĭ îngrozitoare пetrekъndѕse akolo, în aчel lokѕ de пerzare шi de skrîшnirea dinџilor, fъkѕ пe Andreĭ a 'шĭ întѕneka frѕntea шi пe Lina d'aшĭ întoarчe faџa sъ пѕmaĭ vazъ aчeste sпektakѕle... Dar jѕпъn orъndarѕl, vъzънd kъ venise doĭ skriitorĭ de la sѕпrefektѕra al къriia taktѕ este aпroaпe la satѕl Мъlin, stънd la o пarte împreѕnъ kѕ vre o doĭ gendarmĭ шi пrivind, nѕ ѕitъ d'a 'шĭ faчe datoriea a eшĭ kѕ o stiklъ în mъnъ, kѕ doѕъ пaxare пe o farfѕrie шi kѕ кътe-va бѕkъџele de пъine, шi adresъndѕse кътre eĭ, ĭĭ îmbie, tѕrnъndѕ-le în пaxare, sъ bea. Skriitori aчes-

tia lȣarъ fie kare kъte ȣnȣl din ачele пахаre, ши ȣ-
rъnd sъ fie de bine ши kъштigȣ̆ sъ dea Dȣmnezeȣ̆!.. dȣserъ пахаrele la gȣrъ, ши dȣпъ че bъȣrъ lȣarъ ши kъte o bȣkъцikъ de пъine de пe talerȣ̆; — апоĭ o-rъndarȣl dete osebit de bъȣt ши gendarmilor.

Teraпoпt vъzъnd ȣпektakȣlȣ чel înfiorъtorȣ̆ ши пe ачeĭ амплoiaцĭ аша de miserabilĭ kъ se skoboarъ пînъ la ачeea de a fi ши eĭ пъrташĭ din bъȣtȣra kȣ kare se sinȣчidea naцiȣnea; ши înkъ aȣzind пe jidovȣ̆ ȣпȣind aчestora kъ el kaȣtъ sъ desfakъ în чele treĭ пatrȣ zile чel пȣцin пînъ la o ȣȣtъ чinчĭ-zeчĭ de ve-dre rakiȣ̆, rъmase înmъrmȣrit, însъ se îngrozi ши maĭ tare ши пar'kъ îĭ veni nebȣnie kъnd vъzȣ în ji-dovȣl orъndarȣ̆ пe Avrȣm kъmъtarȣl de la Trotȣшĭ.

— Цi am fъkȣt kȣnoskȣt, jȣпъne, zise Teraпoпt, ka ȣn omȣ̆ че komпъtimind пe bieцi lokȣitorĭ ши пe maĭ штiind kȣ че kinȣ̆ sъ ĭ skaпe din ачea stare, oпri пe jidovȣ̆, цi am fъkȣt kȣnoskȣt sъ te laшĭ de meseria asta, saȣ̆ daka nȣ vreĭ, gъteшte-te de a fi dat пeste graniцъ!..

Avrȣm kȣ aerȣl sъȣ̆ ironikȣ̆ ши fъrъ sъ arate vre o tȣrbȣrare, rъsпȣnse lȣĭ Teraпoпt:

— Daka nȣ voiȣ̆ fi eȣ̆, va veni ȣn altȣl kare va vinde aiчĭ rakiȣ̆ în lokȣl meȣ̆! аша dar eȣ̆ nȣ sînt vinovat чi însȣшĭ dȣmnea-voastrъ!.. Faчeцĭ odatъ o lege; fiцĭ dȣmnea-voastrъ maĭ lealĭ ши kȣ maĭ mȣltъ inimъ, iȣbiцi-vъ maĭ bine naцiȣnea ши пatriea, ши noĭ jidovi vom пleka kaпȣl!..

Teraпoпt n'avȣ че sъ maĭ rъsпȣndъ штiind kъ jidoviĭ sînt maĭ mȣlt niшte instrȣmente пrin kare чeĭ marĭ esпloateazъ пe пoпorȣ̆, — adikъ sînt ȣni dintre Romъnĭ ши maĭ rъĭ de kъt kiar jidovi!..

El ръmase înlemnitъ anroane fъrъ viaцъ vъzъnd atîta degradare la kare e kъzst nonslsl kъnd ns este kondss de bsnî novъцsitorî mi de legî nъzite ks strikteцe. — Пonorsl desmoralisat, natriea smilitъ mi îngenskiatъ, a fost o kalamitate nentrs Romъnî, de kъnd nerds цeara ne Пrinчinî eî чeî marî mi bsnî, ssferind toate nenoroчirile în kssrsъ de doî sekslî ssb Fanarioцî, ssb чiokoî mi în чele din srmъ ssb jidovî!..

Kъt de trist nentrs sn omъ de inimъ vъzъnd de o narte biserika, viaцa mi lsmina, mi de чea-l-altъ narte alъtsrî kъrчismъriea чea maî grozavъ, desmoralisarea mi nerzarea naцisnii!.. Atîta indiferenцъ din nartea чelor чe treчea n'akolo, se onrìaъ sn minstъ, nriveaъ mi treчeaъ înainte, era o dovadъ maî mslt kъ ns se gъsia mъkar sn omъ kare sъ se gîndeaskъ de a se nsne marginî aчestsî rъъ... ba înkъ ne vine a krede kъ toцî konsnirъ în kontra vieцiî nonslsî romъnъ mi kъ bъstsrile snirtoase la kare ne nesimцite îl denrinse ama de mslt, bъstsra rakislsî, a rakislsî amestekat ks vitriolъ, fs чea maî de ne srmъ disnosiцisne lsatъ din nartea inimiчilor Romъnslsî, de a-l nerde, de a'l degenera ks totsl!.. Azî чea maî mare narte din nonslъ ssferъ mi e atakatъ la nentъ, mi generaцiea viitoare ns va fi de kъt nimte fiî slabî mi nenstinчomî. — Чel nsцin daka vom nstea sъ isbstim a nsne rъslsî sn xotarъ; daka vom nstea skъna konilsl din famъ; daka vom nstea skъna generaцisnea viitoare!..

Într'aчestea soarele skъnъtase d'assnra stъnчeî чe nъrea kъ era d'asritъ. Ansssl era frsmosъ mi snlen-

ditȣ lъsъnd o lȣчire d'o lȣminъ romietikъ пe vîrfȣl mȣnџilor шi d'asȣпra stъnчeĭ чeliĭ skarпoase.

Alъtȣria kȣ stъnka se întindea o пoeniџъ ako-пeritъ de o пъшȣne verde. Niшte oĭ пъшteaȣ akolo. De la aчea пoiaпъ, ka шi de пe stъnkъ, se zъriaȣ domele biseriчeĭ Slatina, koпaчiĭ, livezĭ шi koamele mȣnџilor. La lȣmina razelor aпȣinde se afla ȣn пъȣ-torȣ îngenȣkiat, kȣ fiȣl sъȣ alъtȣrĭ;— bъieџelȣl kъrȣia de dimineaџъ tatъ-sъȣ îĭ esпlikase dinaintea ȣшeĭ bi-seriчi пedeпsele чe aшteaпtъ пe tiranĭ, пe trъdъtorĭ шi пe desmoralisaџĭ!..

Eĭ se rȣgaȣ amъndoĭ. — Bъtrînȣl kȣ ȣn okiȣ пlin de adoraџie, kȣ mъinile împreȣnate шi kȣ faџa kъtre чerȣ nȣ ȣitъ d'a se rȣga în fȣndȣl inimeĭ sale sъ skaпe naџiȣnea шi пatriea de nenoroчirĭ; sъ o skaпe de la пeire!.. — La lȣmina ta, Doamne! la lȣ-mina ta, adъogъ el, sъ înkъlzimȣ inimile noastre шi sъ întъrim sȣfletele noastre!..

Ar fi zis чine-va пrivind aчeste tabloȣrĭ kъ de o пarte vedea Пaradisȣl, пentrȣ чeĭ inoчenџĭ шi de чea-l-altъ пarte Infernȣl шi damnaџi lȣĭ!..

Se 'ntȣrnarъ amiчi noштri kȣ inimile sdrobite пî-пъ la monastire, ȣnde fȣrъ osпitaliaџĭ.

Kiar a doȣa zi Fratele-Andreĭ шi Lina se aflaȣ пe drȣmȣ kъlъtorind; intrъnd eĭ în Bȣkovina пe la пȣnktȣl Nemerчenĭ, se dirigearъ sпre Sȣчiava.

XI.

Suciava.

Salȣtъmȣ frȣmoasa џearъ kare fȣse desпъrџitъ de Moldova, пrekȣm ar desпъrџi чine-va ȣn lъstarȣ de

tȣlпina ȣnȣĭ arbȣre! — Bȣkovina, kare în timпiĭ maĭ 'пainte de 1775, kъnd se lȣъ de Aȣstria, пrin ȣn tratat kȣ Tȣrчia, fъrъ ka aчeasta sъ aibъ dreпtȣl de a o înstreina, a fost o пarte a цereĭ noastre, ka шi Basarabiea... Grigorie Ghika, Domnȣl цeriĭ, a пrotestat пȣindȣшĭ kaпȣl sъȣ̆ la пerzare, de aчeastъ nedreпtate fъkȣtъ Romъnilor... Ea e abondantъ de avȣцiĭ, kȣ kъmпiĭ fertile, kȣ пъdȣrĭ enorme, kȣ rîȣrĭ чe o orneazъ de toate пъrцile, kȣ mȣnцĭ falniчĭ шi kȣ mine de tot felȣl isvorпъd din sînȣl lorȣ̆.

Ea se xotъraшte desпre nordȣ̆ kȣ Galiцia шi kȣ o пarte de rîȣl Nistrȣ, desпre vestȣ̆ kȣ Ȣngariea шi kȣ Transilvania, desпre estȣ̆ o пarte kȣ Rȣsia ш'o пarte kȣ Moldova, шi desпre sȣdȣ̆ kȣ Moldova.

Mȣnцĭ eĭ kare îĭ koпrinde o mare пarte desпre vestȣ̆, sînt mȣnцiĭ Karпaцĭ, în al kъrora sînȣ̆ se gъseskȣ̆ пъdȣrĭ klasiчe de brazĭ шi de fagĭ, de la kare ea îшĭ пriimi nȣmele Bȣkovina... aȣ̆ пoene roȣrate de gîrle шi akoпerite de o пъшȣne aleasъ, înfъцiшъnd пretȣtindenĭ пrivirĭ пitoresчĭ kȣ drȣmȣrĭ шi kȣ шosele пe dînшi; mȣnцi aчi sînt reпȣmiцĭ de frȣmȣseцe satelor, a bъilor, a stabilimentelor, шi maĭ ales de monastirile пomпȣase шi sakre чe sînt пe пoalele lorȣ̆, чe arъtȣ̆ mъrirea faпtelor a чelor пioшĭ eroĭ desпre kare menцionarъmȣ̆... Чeĭ maĭ însemnaцĭ mȣnцĭ aĭ Bȣkovineĭ sînt Rarъȣl, Djȣmalъȣl, Kaldȣ шi Ȣшorȣ̆; чele maĭ înalte пitoresчĭ vîrfȣrĭ sînt: Чerчera, Lȣчina, Kamena шi Lȣчinska. Rîȣrile пrinчiпale kare o roȣreazъ sînt Nistrȣ kare isvoreшte din mȣnцĭ Galiцii шi kȣrge пrin o пarte a eĭ, Пrȣtȣl kare isvoreшte tot din Karпaцi Galiцii, a le kъrȣia inȣndъrĭ sînt kam sȣпъrъtoare пe la ȣnele lokȣrĭ, Siretȣl чe isvoreшte

din mȣnцĭ Bȣkovini de lîngъ Шiпot, шi maĭ sînt шi alte rîȣrĭ пrekȣm Черъмошȣ, Moldova, Bistriцa шi Dorna, afarъ de o mȣlцime de rîȣleцe шi de пъraie în toate пъrцile.

Цeara întreagъ este aшternȣtъ kȣ drȣmȣrĭ bine konstrȣite шi kȣ шosele. Oraшele, oпidȣrĭ шi пînъ шi komȣnele sъteшtĭ sînt пrea bine regȣlate. — Пъdȣrĭ, пarkȣrĭ, grъdinĭ шi mȣlte altele se aflъ bine întreцinȣte de gȣvernȣ saȣ de пroпrietarĭ. În Bȣkovina se aflъ kъte-va mine de ȣnde se esпloateazъ пrekȣm ferȣ la Iakobenĭ, la Пosiorita шi la Fȣndȣl Moldovi se skoate aramъ, de la Dorna шi din aпele Bistriцeĭ se skoate aȣrȣ, argint шi пlȣmbȣ la Kîrlibaba, la Kaчika sare шi kъrbȣnĭ. — La Vaшkъȣцĭ пe Черъмошȣ se aflъ o fabrikъ de хîrtie, la Krasna o stiklъrie, la tîrgȣl Seretȣ se fabrikъ mobile de kasъ шi la Rъdъȣцĭ kъrȣцe bȣne... Monastirile dotate de пioшĭ Romъnĭ kȣ dominiȣrĭ se цin în arendъ de gȣvernȣ, kare a fъkȣt пe dînsele ferme modele de kȣltȣra kailor шi a vitelor kornȣte, шi de tot felȣl de semъnъtȣrĭ; шi пrin o bȣnъ administraцie, пrin ikonomie, liпsind kȣ desъvîrшire abȣzȣ-l шi mъnkъtoriile, fondȣl klerikalȣ al aчestor monastirĭ пȣmъrъ maĭ bine de noȣъ milioane, din a le kъrȣia пroчente se sȣbvenцioneazъ skolĭ, шi institȣte, пrekȣm шi se salariazъ пreoцiĭ.

Oraшele sînt imпortante пentrȣ komerчiȣ. — Liniĭ de drȣmȣrĭ marĭ leagъ komȣnikaцiea kȣ чele dintîĭ oraшe a le Galiцiĭ, a le Transelvaniĭ шi a le Moldovi kȣ Orientȣl. Чea maĭ mare пarte de vite пentrȣ Germaniea, kȣmпъrate din Moldova шi din Цeara Romъneaskъ, пe aiчĭ se faчe transпortȣ lorȣ. Mъr-

fȣrile asemenĭ de la Linѕka п'aiчĭ se adȣk пentrȣ tîrgȣrile din Moldova.

Къmпiile, mȣнцiĭ шi marginile sale sînt пline de moпȣmente шi de ȣrme istoriчe.. Lȣпte krъпчene a le Moldovenilor kȣ пoпȣliĭ пъvъlitorĭ fȣ kaȣsa пrinчiпalъ de înъlцarea aчestor moпȣmente...

Nȣ sîntem noĭ dar чel întîĭ kare am kъȣtat a kъnta reпȣmitȣl пъmîntȣ kare odatъ fȣ lokȣit de Daчĭ шi niчĭ nȣ sîntem noĭ чel întîĭ чe venim a salȣta цeara aпъratъ kȣ atîta bravȣrъ de Dragoшĭ, Alesandrȣ чel Bȣn шi Stefan чel Mare, fȣndatoriĭ institȣцiȣnilor naцionale, aпъrъtori пatrii шi kreшtinismȣlȣĭ!.. чeĭ чe înavȣцirъ Цeara kȣ atîtea monastirĭ fȣndate de dînшiĭ!.. nȣ sîntem noi чel întîĭ kare ne înkovъiem genȣkiȣl la mormintele sakre, пrekȣm sînt чele de la Sȣчeava, de la Rъdъȣцĭ, de la Voloveцȣ шi de la Пȣtna!.. mormintele eroilor Moldoviĭ, чe reklamъ de la tot adevъratȣl Romъnȣ шi de la toĭ пatriotȣl adevъratȣ bine kȣvîntъrĭ шi laȣde, îmпreȣnъ kȣ tъmîierea чe va merge пînъ la feriчitele lor lokaшe! dar ka ȣn fiȣ al пatrii, resпektъnd чeпȣшa пъrinцilor sъĭ шi invokъnd la ȣmbrele strъmoшilor feriчirea пatrii, nȣ пȣtȣrъm ȣn momentȣ a ne oпri fъrъ a kontъmпla kȣ amorȣ toate aчeste moпȣmente în kare пrivim ȣrmele Romъnilor чelebri ш'a nȣ чere în memoriea lorȣ însȣfleцirea шi deшteпtarea ȣrmaшilor Romъnilor aktȣalĭ!.. Aшa dar, în faцa aчesteĭ цerĭ desпъrцite de mama eĭ Moldova, în faцa moпȣmentelor шi a пoпȣlaцii eĭ, ne oпrim astъ-zĭ пasiĭ, kontamпlъm totȣl чe ne isbeшte vederile шi întrebъm чe s'a fъkȣt faчa faпtelor sъvîrшite de strъbȣni noștri?... Nȣmaĭ moпȣmentele ne rъsпȣnde; ele пar'kъ ne vorbeskȣ la

a lorȣ înfъцișeare, fiind mъrеце ші nȣmeroase!.. A-
ша dar la ele ne adresъm; limba lor o vom askȣlta! —

Sъ însoцim пе Fratele Andreĭ la Sȣчiava [1], kare
e de la Nemerчenĭ doȣъ staцiĭ în sȣsȣ.

Sȣчiava, vekea kanitalъ a Moldovi, astъ-zĭ re-
dȣsъ într'ȣn mikȣ tîrgȣleцȣ din Bȣkovina, se gъseшte
sitȣatъ пе шninarea ȣnȣĭ dealȣ, апroaпe de ana че
noartъ ачelaшĭ nȣme шi kare faче înkъt-va graniцъ
între Moldova шi Bȣkovina. Desпre estȣ пi nordȣ se
lasъ пе lîngъ dînsa o vale întinsъ semъnatъ iчĭ шi
kolea kȣ kъte-va sate. Пeste rîȣl Sȣчiava, пе партea
Moldovi, se vede între niшte dealȣrĭ satȣl Bȣrdȣjenĭ,
iar пе пъmîntȣl Bȣkovini, sпre estȣ-nordȣ, Monasti-
rea Dragomirna: ȣn mъreцȣ edifiчiȣ de stilȣ bizantin шi
gotikȣ, ziditъ la 1611, de Metroпolitȣ Moldovi Ata-
nase Krimka; iar sпre пartea de la Nord este satȣl
Skei, lokȣl naшteri lȣĭ Пetrȣ Rareшĭ, Domnȣl Moldovi.

Пînъ a nȣ strъmȣta Stefan чel Mare reшedinцa
d'aiчĭ, Sȣчiava nȣmъra la vre o пatrȣ-zeчĭ de bise-
riчĭ, шi avea maĭ bine de o mie шease sȣte kase.

Astъ-zĭ e, kȣm arъtarъm, nȣmaĭ ȣn tîngȣleцȣ kȣ
ȣn nȣmъrȣ de kase, kȣ kъte-va biseriчĭ frȣmoase, kȣ
ȣn gimnaziȣ naцionalȣ, în kare katъ a se пreda шtii-
нцe în limba romъnъ, kȣ vekea katedralъ, Metroпoliea
цeriĭ, kȣ kъte-va biseriчĭ vekĭ шi kȣ o mȣlцime de
rȣinĭ, пrekȣm sînt чele de la Baia. — Sȣчiava dar
пosede mȣlte monȣmente demne de a fi vizitate. —
Maĭ kȣ seamъ чetatea de апъrare, kare s'a ilȣstrat
пrin o mȣlцime de fapte în trekȣtȣ, stъ înkъ шi as-
tъ-zĭ, alъtȣria kȣ oraшȣl; ачeea че, de шi în rȣine,

[1]) Sȣчiava derivъnd de la Sȣчidava, se vede kъ a fost
în vekime ȣn oraшȣ daчikȣ.

nѕ maĭ пѕцin este orgolioasъ ші falnikъ de a ѕпѕпе generaцiѕnilor fiitoare bravѕra ші resbelele Romъnilor repѕrtate în kontra inemiчilor цereĭ lorѕ... Ea este sitѕatъ pe krestitѕl ѕneĭ rîпе, tokmaĭ în faцa metropolii, de ѕnde ea odatъ domina tot oraшѕl. — A-re forma ѕпѕĭ esagonѕ, kѕ mѕrii de пeatrъ de o grosime ka чea de la Чetatea Neamцѕl, kѕ ѕп шanцѕ profѕndѕ kare s'a akoperit de sѕrпъtѕrĭ; iar spre faцa oraшѕlѕĭ rîпa ѕпindѕ-se într'ѕпa kѕ mѕrѕl eĭ, formeazъ o înълцime kolosalъ, din fѕndѕl vъiĭ pînъ în vîrfѕ-ĭ. Între alte despърцitѕrĭ înъѕntrѕ eĭ, se kѕnoaste bine stanцa paraklisѕlѕĭ. saѕ kapela, ѕnde, spre altarѕ, se vede în fresko zѕgrъviea Maĭчeĭ Domnѕlѕĭ kѕ Прѕnkѕl în braцe ші alцĭ Sъnцĭ. În fѕndѕl vъiĭ, saѕ maĭ bine la пiчoarele eĭ, kѕrge rîѕl kare în timpi чeĭ vekĭ era maĭ profѕndѕ, pri d'akolo, pe sпѕпe tradiцiѕпea, kъ se întindea niste podѕrĭ de peĭ de bivolѕ, prin kare forterеца komѕпika, peste aчea rîпъ, kѕ biserika Mirъѕцi, o biserikъ prea veke, prekѕm e Sъntѕ Dѕmitrѕ de la Kraiova, ші kare stъ tokmaĭ în drep-tѕ-ĭ, pe partea oraшѕlѕĭ.

Edifiчiѕl metropoliеĭ, iarъшĭ ѕп monѕmentѕ vekiѕ, atrage mirarea vizitatorilor, ші kare pentrѕ soliditatea konstrѕkцiѕпii, pentrѕ arxitektѕra чe o are, pentrѕ frѕmѕseцea artеĭ este ѕпikъ în felѕl eĭ. La metropoliea din Sѕчiava se gъsesk lѕkrѕrĭ kare sînt peînцelese de maistri ші de arxitekцiĭ din zilele noastre... Aчeasta e o dovadъ kъ Romъniĭ pe aчeĭ timpĭ eraѕ înaintaцĭ în arta de konstrѕkцiѕпĭ. — Edifiчiѕl aчesta poate okѕpa mѕlt mintea arxitekцilor de astъzĭ, karĭ maĭ пѕ în-цelegѕ sekretѕl чe poseda meшterii ші arxitekцiĭ de

atsnчї.. [1]) Aчestš Sъntš lokaшš, Sъnta Metronolie este fsndatъ de Bogdan Vodъ fiš lšї Stefan чel Mare; sn monsmentš venerabilš în kare se aflъ densse reliksele S. Ioan de la Ssчeava, Пatronsl цereї, vizitatъ de toцї streini kъlъtorї шi de nъmînteni; — este sitsatъ snre nartea de la ssdš a oraшslsї. Biserika e de stilš bisantinš, шъreaцъ, ingeniosъ шi foarte înkъnъtoare, kare e maї tot-d'asna nlinъ de înkinъtorї veniцї de nrin toate nъrцile Bskovineї ш'a le imnerislsї întregš. Întrînsa se lasdъ nsmele Domnslsї шi se faчe sъntsl ofiчis în limba romъnъ. Kъt desnre stilš, desnre zsgrъvie, de frsшseцea katanitesmeї ш'a ikoanelor, de soliditatea ksnoliї шi de simetriea formeї eї, kaцъ a lъsda zelsl aчelor Romъnї kari aš dat konksrss lorš konstrsind-o.

Are o întindere în destsl de snaцioasъ; largъ шi

---

[1]) Este sn чe neînцelesš la Metronolia Ssчiaveї, чe fel se astsna norцile în timnї vekї, kъ se vede bine kъ n'avssese norцї kare sъ se înkidъ, nreksm e astъ-zї. Tot чe se vede e sn шeanцš skobit în bolta de neatrъ a mareї ksшї, laцš ka de o nalmъ шi jsmъtate, ks adînчime de dosъ nalme snre nartea dreantъ шi ka sn stъnjenš snre nartea stъngъ. — Kinsl însъ ksm se înkidea este sn sekreцš în zilele noastre.

La aчeastъ katedralъ veke a цeriї noastre, чe se ssbvenцioneazъ de gsvernsl nostrs ks 500 galbenї ne anš, am gъsi bine nentrs onoarea Romъnilor sъ se fakъ oare kare renaraцisnї nreksm învelimsl bisricчiї, sъ se adaoge kъt-va la înъlцimea klononiцeї de la noartъ шi sъ se reksonstrsiaskъ kiliile din nregisrsl ksrцeї.

Пe frontisniчisl de la noartъ se aflъ înfiнцš kansl de Zimbrs nreksm fssese шi e înkъ la biserika Domneaskъ de la Ksrtea de Argeшї Aksila Цeriї..

înkъпъtoare, este потrivitъ kв înъlцimea че посеdе. Mвltв gвstв, mвltъ frвmвseцe, odoare skвmпe de argintв lвkrate kв florĭ ajвrв se vede пretвtindenĭ înkъtrъв se вitъ чine-va. Într'o latвre спre dreanta, în interiorвl eĭ, se aflъ вп павilionв kв ont stъlnĭ skвlпtaцĭ kв fel de fel de florĭ шi d'aвriцĭ, kв драпeriĭ de mъtъsъrie шi ornate kв чiвkвrĭ de firв, în kare se gъseskв depвse rəlikвele S. Ioan, într'вп sikriв îmbrъkat kв argintв шi kв stofe skвmпe. În faцa павilionвlвĭ este atîrnat пе пъreцĭ вп kadrв kв portretвl Metronolitвlвĭ Dosoteĭ, ачel metronolitв Romъпв lъвdat în istorie despre simцimentele sale шi operile sale eklesiastiче. Ikoanele împъrъteшtĭ kв oare kare argintвrĭ la koroane шi la mъinĭ sînt zвgrъvite de вп пвrв bizantinв. Zвgrъveala пъreцilor în freskв шi апroape stearsъ de mвlцimea anilor, se asemъпъ întokmaĭ ka aчea de la monastirea Kozia de peste Oltв, ka aчea dela Kвrtea de Argeшĭ, saв kв a впеĭ biseriчĭ, Adormirea, de la Baia..

Пъreцiĭ din afarъ aв fost peste tot akoperiцĭ kв zвgrъvie, reпresintъпd чele maĭ alese sчепе din viецile Sъпцilor, dar din пеferiчire пвmaĭ спre partea de la sвdв se maĭ gъseшte o mare parte konservatъ în starea primitivъ. Aчeastъ piktвrъ, klasikъ în felвl eĭ, se aseamъпъ aшa de mвlt kв чea de пе пъreцiĭ din afarъ aĭ biseriчeĭ, Adormirea, de la Baia, ka kвm ar fi lвkratъ d'o aчeeaшĭ mъпъ de maistrв. Пardoseala eĭ пе din lъвntrв e d'o peatrъ vîпъtъ пъtratъ. — Спre stъпga se gъseшte вп mikв апvопв aшezat пе doĭ пilastri de peatrъ skвlптaцĭ, шi în mizlokвl eĭ se aflъ atîrnъпd doĭ polikandri de alamъ: впвl mare спre altarв шi altвl mikв спre вшъ.

*

Inskrinцisnea dîn frontisniцis ę чea ѕrmѕloare:

„Prin voinцъ Tatъlsĭ шi snorirea Fiѕlѕĭ шi sъvirшirea Sfъntѕlѕĭ Dѕxѕ aѕ voit bine kredinцosѕl шi iѕbitorѕl în Xristos Io. Bogdan Voevod kѕ mila lѕĭ Dѕmnezeѕ Domnѕ пъmîntѕlѕĭ Moldovi a zidi biserika Metronolii Sѕчiavii ѕnde este xramѕl marelѕĭ Mѕчenik шi пѕrtъtorѕl de birѕinцъ George шi aѕ înчenѕt a zidi în anѕl 7022 (1514.) dar naѕ ajѕns de a sъvîrшi, iar fiѕl sъѕ Io. Stefan V. V. din mila lѕĭ Dѕmnezeѕ Domnѕ пъшîntѕlѕĭ Moldovii de sѕb ferestre în sѕsѕ aѕ zidit шi aѕ sъvîrшit-o la anѕlѕ 7030, în lѕna lѕĭ Noemvrie 6 întrѕ al шeaselea an al domnii sale, шi s'a sfinцit de mъna Prea o sfinцii sale Metronolitѕlѕĭ Kir Teoktist."

Inskrinцisnea de sѕb nortretѕl Metronolitѕlѕĭ Dosotei:

„Dosoteĭ Mitronolitѕl Moldovii. Aчesta aѕ dѕs moaшtele Sf. Mare Mѕчenik Ioan Novĭĭ la Jolkva la anѕl 1686 ѕnde aѕ stъtѕt пînъ la anѕl 1783. Sf. Ioan din чetatea Tranezѕnta пъskѕt шi aѕ пъtimit mѕnчĭ în чetatea Alba în Basarabia, la anѕl 1332. S'aѕ adѕs la Moldova în oraшѕl Sѕчiava de la чetatea Albъ, la anѕl 1402."

Sъnцenia altarѕlѕĭ, kredinцa înkinъtorilor, mirakolii чe adesea orĭ s'a vъzѕt de la aчest Sъntѕ, Patronѕl Цerii, faчe ka o пonѕlaцie пѕmeroasъ, fъrъ osebire de kѕltѕ, sъ ѕmnle largile sale tinde шi mizlokѕl eĭ, чeĭ чe vin a imnlora ajѕtorѕ în nevoile шi sѕпъrъrile чe le чearkъ.[1]) Aчi пe Evreѕ îl vedem alъtѕrea kѕ sxismatikѕ шi kѕ kreшtinѕl Oriodoksѕ rѕgъndѕ-se de onotrivъ, îngenѕkind din' naintea altarѕlѕĭ

[1]) De zioa S. Ioan 24 Iѕnie se faчe ѕn fel de tîrgѕ.—Atѕnчĭ Sѕчiava întreagъ шi Metronoliea nѕmaĭ are lokѕ de vizitatorĭ....

ші adorънd ɤn ачелаші Domnezeŭ... Преотɤl neînчetat se roagъ ші rɤgъчiɤnile lɤĭ, din 'naintea kanɤlɤĭ Sъntelor Relikɤe, deштeantъ сперанца ші мънгîerea ɤneĭ mame kare imnlorъ însънътоширеа fiɤlɤĭ че de mɤlt timnŭ zaче, ɤnɤĭ frate пentrɤ fratele lɤĭ sɤferind, ɤнɤĭ soцŭ пentrɤ soцia lɤĭ, ɤnɤĭ fiŭ пentrɤ пъrinцi lɤĭ ші ɤneĭ feчoare че asemenĭ se прosterne ші în rɤga eĭ ferbinte, invoakъ klemenцa чereaskъ de a avea ɤn soцŭ bɤnŭ mъritъndɤ-se... Тоцĭ ачі se roagъ пentrɤ sɤпъrъrile ші linsile че simtŭ ші тоцĭ, aштeantъ, adorънd пe Sъntŭ, klemenцa ші ajɤtorɤl sъŭ...

Andreĭ ші Lira intrъndŭ înъɤntrɤ Sъntɤlɤĭ-Lokaшŭ, fiind dɤminikъ dɤпъ Sɤkimbarea-la-Faцъ, fɤserъ пътrɤnшĭ de ɤn simцimentŭ пrofɤnd de devoцiɤne.

Sъnta litɤrghie se ofiчiea kɤ atîta solemnitate înкъt тоцĭ rъmъseserъ ɤimiцĭ. Bine kɤvîntarea пreɤtɤlɤĭ kɤ тъmîierea la kare tot omɤl nleakъ kanɤl, kɤ kandelele ші lɤminĭ neɤnɤmъrate anrinse, kɤ imnɤrile de laɤdъ de maĭ mɤlte voче kъntate, însemna o serbare mъreaцъ, de kare se îmnъrtъшia o mare пarte din lokɤitori Sɤчeavi.

Osebit de aчeasta ɤniĭ veniserъ într'adins kъчĭ în aчea zi solemnelъ era sъ se fakъ strigare пentrɤ a doɤa oarъ de maritagiɤl fiiчeĭ ɤnɤĭ neгɤцitorŭ onestŭ, kare rъпosase de doĭ anĭ ші a lъsat doĭ koniĭ orfanĭ, ɤn bъiat че mergea пe doɤъ-zeчĭ ші опt de anĭ, iar fiika пe пoɤъ-sпre-zeче.

Jɤnele se kema Leon, servise în armata aɤstriakъ ші a eшit kɤ gradɤl de kъпitan пentrɤ meritele sale; sora sa se nɤmea Glikeria, ші dɤпe asistinцa eпitroпilor, ea fɤ datoare a пromite rɤdeniilor sale kъ пriimeште a da mъna ɤnɤĭ neцitor kare o чerɤse.

Leon liпsia la Чernъȣцĭ kare e kaпitala Bȣkovinĭ, iar Glikeria, пentrȣ kъ шedea în kasa ȣnȣĭ bȣnȣ̆ al eĭ, omȣ̆ în etate trekȣtȣ̆ de 85 anĭ, la Sȣчidva, se afla în aчea zi la biserika Sъntȣl George, vekea Metroпolie a Moldoviĭ; ȣnde înkъt timпȣ̆ a цinȣt sъntȣl ofiчiȣ̆ ea mereȣ̆ a stat îngenȣkiatъ dinaintea пavilionȣlȣĭ sъntȣ̆, rȣgъndȣse în inima eĭ.

Glikeria era dotatъ kȣ o frȣmoasъ talie, avea ȣnȣ̆ kiпȣ̆ dȣlчe шi ȣn aerȣ̆ atrъgъtorȣ̆. Oki eĭ avea fermekȣl ȣneĭ frȣmȣseцĭ romane. De шi пъrȣl kaпȣlȣĭ îĭ era negrȣ, dar faцa i era albъ ke neaoa. — Învestmîntatъ de moda zileĭ, nȣ пȣцin koketъ пre kъt se vedea kъ era пioasъ, se deosibea oare kȣm пrin lȣksȣl toalateĭ de mȣlte jȣne fiiчĭ kari asista, în aчea dimineaцъ, la religioasa чeremonie. Glikeria пriimise oare kare edȣkaцie, vorbea bine limba germanъ, slavonъ шi înцelegea пȣцin limba italianъ. Ea avea o bȣnimoarъ dotъ шi poate kъ mȣlцĭ dintre jȣni de o bȣnъ kondiцie s'ar fi krezȣt feriчiцĭ de a пriimi mъna eĭ. În asemenea îmпregiȣrъrĭ rekomandaцiile se fak пrin alцiĭ, fъrъ ka niчĭ o пarte saȣ̆ alta sъ fie sigȣre daka sпiritile чelor чe se însoцesk se potriveskȣ̆. Kȣ toate aчestea Glikeria era пromisъ, toatъ lȣmea шtiea: amiчile eĭ o salȣtase de feriчire пentrȣ viitorȣl eĭ, nȣmaĭ dȣпъ obiчeiȣ̆ se чerea sъ se strige la biserikъ de maritaцiȣl eĭ шi în пȣцine zile în ȣrmъ era sъ se deчidъ zioa nȣnцi.

În aчeastъ dȣminikъ fъkъndȣse strigarea a doa, de zioa Sъnteĭ Feчioare era sъ se strige ш'a treia oarъ. Dar akȣm dînsa se afla пrofȣndatъ în rȣgъчiȣne în kiпȣl ȣrmъtorȣ̆:

— Sъnte Ioane! Mare Mȣчenik George шi toцĭ

Sъnцii пъrinцi! rog îndъrarea voastrъ, lsminaцi-mъ ші 'mi fiцi în ajstorș! Maikъ Пrea ksratъ ші Issse Xristoase! dakъ aчest omș че voeште a sni soartea mea ks a lsi e sn omș virtosș, ks sn ssflet ші sn karaktеrș bsnș anoi vъ rog ajstaцimъ ka sъ se sъvîrшeaskъ aчeastъ legъtsrъ; iar daka ns' de va fi sn omș korsmntș ші rъș, anoi atsnчi fakъ-se mi-nsne prin nsterea Voastrъ, ka eș sъ fiș skъпatъ de dînssl!..

Glikeria profera în ksgetsl ei aчeastъ rsgъчisne la kare era profsndatъ ші sn шiroiș de lakrime insnda rsmeni ei obrazi.

Sъnta чeremonie fs terminatъ, ші пe kъnd adsnarea era anroane de a eшi se aszi nsmele ei, strigъnds-se din presnъ ks al пeцitslsi ei.

Msлцi ns fъчeaș atîta bъgare de seamъ la aчeasta, fiind-kъ пe mire ns'l ksnoшtea, iar kъt пentrs Glikeria ar fi rъsпsns toцi ks onoarea ші ks stъrile lorș.

Andrei aszind nsmele aчelsia, remase kam пe gîndsri; ar fi voit prea mslt sъ штie чine era el.

Пrestsl dete bine ksvîntare de eшire. Grspe, grspe oameni ші femei învestmîntaцi de sъrbъtoare, familii nsmeroase, eшiaș în rъndș ші în sma temпlslsi se salstaș, dsпъ ksm eraș datinile bъtrîne.

Eшi ші Andrei împresnъ ks Lina kare nsmai пsцin strъlsчia de frsmsseцe.

În tinda biseriчei, el aszirъ пe sn bъrbat че da braцisl tinerei fiiчe kare, înkъt timпs a цinst sъntsl ofiчiș, ns s'a fost miшkat de lîngъ sikrisl Sъntelorș relikse: — Vino skъmпa mea Glikerie! Mslt te ai rsgat astъ-zi!...

— M'am rȣgat din toatъ inima, Grigore, m'am rȣgat azĭ!... rъspȣnse tînъra lȣĭ promisъ.

— Grigore!... zise în sine Andreĭ, înkȣrkatȣ pentrȣ ȣn moment pînъ sъ-шĭ rekeme bine memoria, A! infamȣl! el e aчela kare a fъkȣt pe Maria sъ fie perdȣtъ? a! infamȣl!... repetъ el de kъte-va orĭ шi fisiomiea lȣĭ fȣ aшa de întȣnekatъ kъ Lina a pȣtȣtȣ sъ'l observe.

— Чe aĭ? întrebъ dînsa.

— Nimik, nimik! rъspȣnse el soцiĭ sale.

E de nevoe sъ dъm kъte-va deslȣшirĭ lektorȣlȣĭ despre чele petrekȣte kȣ Grigore pînъ aчi, de kъnd a fost trekȣt în Bȣkovina; de la skъparea lȣĭ din mъna jidovilor de la Fъltiчenĭ.

Sînt kъцi-va agheпцĭ kare în nȣme de Ortodoksie faчe trebile streinilor чe vatъmъ kъte odatъ interesele naцionalitъцiĭ romъne. Aчestia reкȣnoskȣ ȣn kapȣ de la kare primesk ordine шi instrȣkцiȣĭ...

De aчest fel de agheпцĭ, sъ nȣ ne fie kȣ sȣpъrare, se gъsesk mȣlцĭ шi în Moldoromъnia; eĭ vorbesk mȣltȣ de pȣterea pentrȣ kare fak propagandъ шi alte orĭ ajȣng a fi obrasniчĭ....

Grigore eшit de la ȣn lokȣ... ȣnde o mare parte sînt pъrinцĭ rȣшĭ, nȣ rъmase шi el de tot streinȣ de aчea propagandъ шi nȣ fȣ aшa de prostȣ sъ nȣ шtie kъ pentrȣ agheпцi чe ĭ nȣmirъmȣ sъnt destinate oare kare sȣme de banĭ kare se varsъ.

Daka nȣ prea înцelegeцĭ dȣmneavoastrъ ka чe interes va fi avъnd aчea pȣtere d'a lȣkra kȣ agheпцiĭ sъĭ pretȣtindenĭ ȣnde e цearъ romъneaskъ шi ȣnde se aflъ Romъnĭ, e tot interesȣl kare îl avȣrъ pȣterile kъnd despъrцi Bȣkovina de Moldova: шi de Basarabiea,

ші la 1853 кънd se lвъ Прінчіпatele amânetв de la Тврчіа, кв пвme ка съ ajвte Ortodoksiea....

Aghenцiĭ sînt de diferite grade ші вni kiar se bвквrъ de поsiцiвnĭ înalte,..

Strъbвnĭ noștri кънd lъsarъ atîtea venitвrĭ monastirilor пentrв lавda lвĭ Dвmnezeв ші пentrв фачерĭ de bine, пв se gîndirъ нічĭ de квm къ ачeste însemnate venitвrĭ vor трече пeste graniцъ ші Romъniĭ vor fi прada aghenцilor sвs deskrimĭ.....

Grigore пrekвm штіцĭ era bвнв de gвrъ ші îĭ плъчea пrea mвlt паralele; el bъtв пe la toate вшile, se strînse la пeпtв dinaintea tвtвlor ачelora de la kare sokotea къ va trage пrofitв; — пвпea maĭ de mвlte orĭ вrekea вnde eraв strînшĭ treĭ Romъnĭ съ askвlte че vorbesk eĭ.... Romъniĭ in Bвkovina sînt oamenĭ de inimъ; graцie fondвlвĭ klerikalв че le a asigвrat Stefan Vodъ ші alцiĭ, se aflъ mвlцĭ bъrbaцi kare se lвminarъ prin skolile че le aв în Чernъвцĭ, în Sвчiava ші 'n maĭ mвlte sate; ші maĭ кв seamъ de la 1848, eĭ devenirъ чeĭ maĭ înfokaцĭ пatrioцĭ Romъnĭ... Aghenцiĭ dar ші вnioni пerdвrъ mвlt dinaintea lor, ші Grigore kare fв îndatъ sвпsonat къ ar fi вnionв între dînшi, пвmaĭ fъkв treaбъ mare; dar el вrmъ кът se пвtв meseriea lingвшitorilor пe dinaintea челor marĭ, челor de la пвtere...

Într'o zi Пrea Sъnцitвl H.. zise внвĭ пrofesor de limba romъnъ din gimnaziв de la Sвчiava, kare чerea neапърat съ se formezе o bibliotekъ de skrierĭ romъneшtĭ пentrв stвdiвl jвnilor învъцъчeĭ: — „Че vreĭ кв mвlta romъneaska ta?... orĭ vreĭ съ sпargĭ пъreцiĭ кв dînsa?....

Tot aша зічеа ші în Bвkвreшtĭ într'o zi вn dok-

tor bъtrînȣ̆ kare maĭ de mȣlte orĭ a fost la пȣtere, kъnd se afla eforȣ̆ la skoale: — Че trebȣe пreȣtȣlȣĭ în Romъnia sъ fie învъцat? destȣl este sъ шtie a чiti шi a skrie... ш'adъogъ kъ пȣmaĭ ȣnȣĭ пoпȣlȣ̆ ka al Greчii i se kade sъ aibъ пreȣцĭ învъцaцĭ....

În Bȣkovina din kontra lȣmina пȣ linseшte пentrȣ teologĭ шi пentrȣ toatъ tinerimea, dar kȣrsȣ în limba romъпъ este чe-va mъrginit пrin skolĭ... din aчeastъ konsideraцiȣne шi altele Пrea Sъпцitȣl Eпiskoпȣ̆ îĭ skъпase aчele vorbe пrofesorȣlȣĭ romъпȣ̆ de la Sȣчiava....

Ȣn boerȣ̆ însъ romъпȣ̆ îĭ observъ îndatъ Пrea Sъпцitȣlȣĭ, пentrȣ kare aчesta remase fъrъ a maĭ ziчe o vorbъ: — Пrea Sъпцite! eшtĭ ales de Romъпĭ ka sъ sȣsцiĭ edifiчiȣl naцionalitъцiĭ шi din fondȣrile feriчiцilor nostri strъmoшĭ neamȣl nostrȣ sъ se kȣltive în limba Romъпъ... Adȣ'цĭ aminte Пrea Sъпцite kъ fondȣrile klerikale sînt lъsate de Romъпĭ!....

Atȣпчĭ Пrea Sъпцitȣlȣ̆ Eпiskoпȣ̆ zise kъ чe va faчe kȣ пrofesori germanĭ kari okȣпъ katedrele? шi kъnd пrofesorĭ romъпĭ пȣ avem, naцiȣnea este înaпoĭ?

— Nȣ, Пrea Sъпцite, rъsпȣnse kȣ inimъ boerȣl, avem destȣĭ tinerĭ romъпĭ kare aȣ̆ absolvit шtiinцe шi aȣ̆ deпȣs doktoratȣl kȣ sȣkчesȣ̆; avem mȣlцĭ jȣnĭ Romъпĭ la Viena....

Пrea Sъпцitȣl lъsъ kaпȣl în josȣ̆ шi tъkȣ....

Sъ ne întȣrnъm iar la Grigore пentrȣ kare пe fȣ vorba, el se amesteka maĭ mȣlt п'între niшte Greчĭ шi Rȣшĭ de kare era înkonjȣrat Eпiskoпȣl, пentrȣ kъ Romъпiĭ пȣ'l пrea пȣtea sȣferi...

Dar ka sъ vъ faчeцĭ o idee de lȣпta чe e între

ачestĭ antagonistĭ kȣ romъnismȣl. închinȣiџi vъ kъ la Iasi se aflъ ȣn arxereŭ nȣmit: Sȣ-шi-kȣ-Пan. Intrъnd la dъnsȣl în vara trekȣtъ doĭ jȣnĭ kъlъtorĭ, ȣnŭ profesorŭ шi ȣn elevŭ la teologie, шi kare doriaŭ sъ'l viziteze, aȣzindŭ kъ este din Bȣkovina; el fъrъ a le da pasŭ ka jȣni învъџaџĭ sъ zikъ vre o vorbъ:

— Чe fel de portŭ e aчesta kȣ kare voĭ sînteџĭ îmbrъkaџĭ?.... întrebъ el pe profesor шi pe stȣdent чe eraŭ vestmîntaџĭ kȣ sȣmanŭ romъneskŭ de postavŭ negrȣ шi kȣ pantalonĭ de linъ albъ.

— E kostȣmŭ naчionalŭ Пrea Sъnџite, rъspȣnserъ D. Lъtineskȣ шi D. Lȣpȣ în miraџĭ de aчeastъ întrebare a saчerdotȣlȣĭ.

— Afarъ dar sъ eшiџĭ de la mine!... strigъ el beџilor jȣnĭ kari nȣ шtiea kȣ чe s'a fъkȣt kȣlpabilĭ dinaintea sa.

Kъt ne pare însъ bine шi e frȣmosŭ de a vedea într'o џearъ diferiџĭ popȣlĭ kъ trъeskŭ în armonie шi se iȣbeskŭ, asemenea dorim ka popȣlȣ slavŭ din Bȣkovina sъ fraternise kȣ popȣlȣ Romъnŭ шi kapiĭ biserichеĭ, kȣ toatъ Ortodoksiea de kare sînt însȣflaџĭ, sъ nȣ apese pe Romъnĭ чi de o potrivъ чel pȣџinŭ kȣ kȣltȣra kare konkȣrъ de a se faчe limbilorŭ strъine шi streinilor, sъ se kȣltive шi limba Romъnъ шi sъ fie шi Romъniĭ sȣsџinȣџĭ....

Grigore dar nepȣtъnd pînъ însfîrшit sъ isbȣteaskъ sъ joaчe rolъ mare pe lîngъ agheпџi kari îĭ pȣшirъm, pentrȣ kъ Romъniĭ s'aŭ deшteptatŭ шi чerŭ azĭ dreptȣrile lorŭ, apoĭ el se xotъrî sъ se însoare, singȣra џintъ fiindȣ-ĭ de adȣna kȣ orĭ чe preџŭ шi kȣ orĭ чe mizloaчe kъt de mȣlџĭ banĭ. —

Aшa dar el aflъnd de la ȣnȣ pînъ la altȣl kъ Gli-

keria посede че-va fondȣrĭ de la пъринцĭ eĭ, fъkȣ че fъkȣ de'ĭ черȣ mъna шi era în ajȣnȣl kъsъtoriĭ sale kȣ dînsa.

Dȣminikъ dar la зече Aȣgȣstȣ kȣm ziserъm fȣ strigarea lorȣ пentrȣ a doȣa oarъ la metropolia din Sȣчiava, kъnd se afla fацъ шi Andreĭ.

Vъzъnd пe Andreĭ în biserikъ, пe kare el îl kȣnoskȣse la Iasĭ, se temȣ ka пȣ kȣm-va sъ zikъ vre o vorbъ, sъ пȣ transпire kъ el a maĭ fost însȣrat шi kъ пȣ era desпъrцit bisericheшte de soцiea lȣĭ dintîĭ. Kъt цinȣse dar litȣrghiea шi пъпъ se sъvîrши formalitatea strigъriĭ пentrȣ Glikeria шi пentrȣ el, s'a fost tras într'ȣn ȣnghiȣ al bisericheĭ, de ȣnde пȣ skъпa пe Andreĭ kȣ o kъȣtъtȣrъ a okiȣlȣĭ fiksъ la orĭ че miшkare a lȣĭ.

Dȣпъ че eшi din biserikъ dъnd braцiȣl пeцiteĭ sale, abia o dȣse пînъ akasъ la dînsa, шi îĭ sпȣse kъ are sъ meargъ пînъ la Чернъȣцĭ пentrȣ niшte trebĭ relative la maritagiȣl lor.

Glikeria se ȣitъ lȣngȣ la dînsȣl kȣ aчea kъȣtъtȣrъ dȣlче a femeĭ шi'l întrebъ: — „mȣlte zile veĭ rъmînea akolo? kъnd o sъ viĭ îndъrъt?..

Grigore kare avea destȣlъ ȣtinъ kȣm sъ se пoarte kъtre seksȣ, se пȣse îngenȣkĭ dinaintea eĭ ka sъ o ȣimeaskъ пrin fel de fel de vorbe пromiцъndȣĭ kъ înainte de 15 a le lȣneĭ va fi înaпoiat, шi reпetъndȣĭ de vre o doȣъ treĭ orĭ: Glikeria mea! frȣmoasa mea Glikeria!... îĭ sъrȣtъ mъna kъnd ea se lȣпta a'l ridika de dinaintea eĭ de josȣ.

— Dar пȣ o sъ fiĭ astъ-zĭ la zъbavъ? îl întrebъ ea kȣ ȣn kiпȣ veselȣ.

— Nȣ, rъsпȣnse el kam întȣnekat la kiпȣ, dar

te rog nічі tѕ sъ nѕ te dѕчі, sъ nѕ mergі nіkъirі d'akasъ, nічі mъkar nînъ la Zamnka.

— Dar de Sъnta Maria negremit sъ viі kъ vom merge kѕ moшѕ la Пѕtna la monastire, kъ aшa iі e obiчeiѕl. O sъ viі negremit?.. îl întreabъ dînsa.

Grigore înkѕrkat neштiind чe sъ otъraskъ:

— Sokotesk kъ voі fi nînъ atѕnчі... Dar џine bine minte sъ nѕ mergі la zъbavъ kare o dъ domniі ofiџerі шi fonkџionari Nemџi!... Adio! zise el шi nlekъ lъsъnd ne Glikeria kam ne gîndѕrі.

Nѕ штim daka nlekarea sa la Чernъѕџі kѕ atîta grabъ nѕ era de aчeea sъ skane de oki lѕі Andreі din Sѕчiava; шi onrind ne fidanџata sa, sъ nѕ meargъ la zъbavъ, nѕ era tot nentrѕ ka nѕ din întъmnlare sъ se fakъ чe-va vorbъ desnre dînsѕl. — El avea obiчeiѕ d'a ѕmbla ka ne sѕb nъmîntѕ, sъ nѕ'l nrea vadъ lѕmea.

În aчea zi era în Sѕчiava doѕъ netreчerі maі nreferabile. Ѕna sѕb zidѕrile чetъџiі ne frѕmosѕl шesѕ nrѕntosѕ din marginea rîѕlѕі Sѕчiava шi чeelaltъ la monastirea Zamnka.

Пe шesѕl rîѕlѕі nregъtiserъ fonkџionarі aѕstriaчі ѕn kortѕ mare okolit kѕ brazі adѕші de lîngъ monastirea Dragomirna, kѕ maі mѕlte lъviџі шi kananelѕ înlъѕntrѕ, kѕ kovoare aшternѕte ne d'asѕnra nrѕntѕlѕі, kѕ lъmnі шi nolikandre; nregъtiserъ aseмenі шi ѕn bѕfetѕ, de шi nrea modestѕ, dar în kare sъ se gъsiaskъ în destѕl de mînkare шi de bъѕt nentrѕ in vitaџі.

— Aчeastъ nregъtire se fъkѕse maі kѕ seamъ tde zioa naшterі sѕveranѕlѕі lorѕ, шi nentrѕ kъ kortѕl se aflasc nregъtit, voirъ sъ renete înkъ odatъ a-

чea пetreчere, kare dѕпъ idiotismѕl попѕlѕlѕĭ se пѕmeщte *Zѕbavѕ*.. Sъrbъtoarea aчeasta se înчeпea de пe la ѕrele щease, kъnd se потoleщte kъldѕra zileĭ, щi ųinea пînъ dѕпъ meziѕl поnųiĭ. Nikolae lъѕtarѕl, vestitѕl viorarѕ чe ѕmblъ îmbrъkat kѕ antiriѕ, înчins kѕ taklitѕ пeste mizlokѕ щi kѕ ѕn fesѕ roщѕ în krecщtitѕ kaпѕlѕĭ ѕѕb щeaпkъ, avea sъ însѕfleųeaskъ serata пrin artistiчile a kordѕrĭ a le vioareĭ sale щ'a le întregeĭ sale bande de lъѕtarĭ ųiganĭ. Nikolae a fost admirat de mѕlųĭ virtoщĭ пentrѕ geniѕl sъѕ mѕzikalѕ.

De aчeea în aчea zi nѕ era kasъ în kare femeile чele frѕmoase щi damiчelile чele modiste щi graųioase sъ nѕ se okѕпe kъlkъnd la fѕste saѕ a щi пѕne zѕlѕfi în пaпilote пregъtindѕ-se de toaletъ, пentrѕ kъ simųimentalele ariĭ din Trovatore щi Rigoleto avea ka sъ le distreze щi nemѕritorѕl valsѕ de Straѕѕ era sъ le fakъ a ѕbѕra ka o пasъre пe braųele jѕnilor kavalerĭ.

Чeelaltъ пetreчere era la Zaщпka, o monastire la kaпъtѕl de la Nordѕ al oraщѕlѕĭ înkonųiѕratъ de ѕn щeaпųѕ militarѕ îщпregѕrѕ-ĭ kare se пretinde kъ ar fi lѕkrat din timпѕl kъnd Ioan Sobieski fъkѕ o inkѕrsiѕne în Moldova, щi fѕ nevoit sъ se fortifiчe în Zaщпka, ka sъ se пoatъ aпъra în kontra Tъtarilor чe veniaѕ desпre Bѕgeakѕ ka sъ 'l loveaskъ.

Zaщпka în timпĭ vekĭ a fost o biserikъ greko-rъsъriteanъ, dovadъ este kъ în stanga пaraklisѕlѕĭ din tѕrnѕ de la пoartъ, se kѕnoaщte щi astъ-zĭ ѕrmele ѕnѕĭ altarѕ щi zѕgrъviea în freskѕ a Maiчi Domnѕlѕĭ щi kѕ inskriпųie romъneaskъ; astъ zĭ e пrefъkѕtъ în temпlѕ Nestorianѕ al Armenilorѕ. La zeчe aѕgѕstѕ Armeniĭ ųin ѕn felѕ de sъrbъtoare. Eĭ vin

în mulgime numeroasъ la Zamuka. — Zamuka este situatъ пe krestetul unuĭ dealŭ шi e înkongiuratъ de rîпe спre partea rîuluĭ Suчiava. Sub поalele eĭ sînt o sumъ de grъdinĭ шi satul Skeiĭ kade tokmaĭ în fagъ ku dînsa; пeste aпa Suчiava se vede пrekum maĭ repetarъm dealurile Moldoviĭ шi monastirea Dragomirna, kare este la oare kare distangъ lîngъ Suчiava.

Fratele Andreĭ шi Lina merserъ sъ vadъ Zamuka.

Пe la orele шease înчепъnd a se потоli marea kъldurъ, пe dealurĭ adiind o ушoarъ suflare de vîntŭ, пu se maĭ putea чine-va sъtura de плъчerea чe da mirosul пomilor din grъdinĭ шi de пrivirea пaesagelor чe se înfъgiшeaŭ din 'naintea okilor: шesurile, dealurile, monastirĭ шi satele depъrtate din faga Suчiaveĭ.

Surпrinderea fu пemъrginitъ пentru Andreĭ шi пentru Lina kъnd пe unu din kolniчile dealuluĭ vъzu пe un jupe чe sta ku obrazul între пumnĭ, шezъnd пe пъшîntŭ; era Terапопt de kare ku пugine zile maĭ 'nainte se desпъrgise de la Slatina.

Terапопt шedea în aчest kipŭ шi era kufundat în kugetъrĭ; el avea un aerŭ tristŭ.

Eĭ se îmbrъgiшearъ ku aчeeaшĭ afekgiupe шi чerkarъ aчeeaшĭ feriчire gъsindu-se, ka шi kъnd se vъzurъ la Bъrlad, în grъdina publikъ.

— Чe fъчeaĭ tu akolo singurŭ? întrebъ Andreĭ пe Terапопt kъnd Lina se skoborîse пugin maĭ la vaie ka sъ adupe garoafele шi чimbru selbatekŭ din earbъ.

— Îmĭ vine sъ mъ îmпuшkŭ, iubite frate! rъsпupse Terапопt ku un aerŭ de o пrofupdъ пemulgъmire.

Luĭ Andreĭ iĭ veni a krede kъ amikul sъŭ se

kam smintise шi voi sъ l ia kȣ biniшorȣ̆. Dar în-цelese îndatъ kъ aчĭ era vre o kestiȣne de amorȣ̆.

— Че este frate? Sпȣпe че s'a întъmпlat?.. Sпȣne întîĭ de ȣnde viĭ?..

— De la monastirea Dagomirna, rъsпȣnse Teraпont.

— De la monastirea Dragomirna?.. întrebъ kȣ mirare Andreĭ, dar че aĭ kъȣtat akolo?..

— Пentrȣ ka sъ te fak sъ înцelegĭ, rъsпȣnse Teraпont, kaȣtъ sъ цĭ sпȣiȣ̆ de la înчeпȣtȣ̆.

— Te askȣlt, adъogъ kolegiȣ sъȣ̆ de gimnaziȣ.

— Lokȣl naшterĭ mele e Vaslȣiȣ. Пъrinцĭ meĭ mъ avȣrъ nȣmaĭ пe mine шi mъ iȣbeaȣ̆ ka soarele. A treia kasъ în veчinъtate kȣ noĭ. trъia ȣn Grekȣ̆ kare dȣпъ че fъkȣse ȣпekȣle шi цinȣse moшiĭ în arendъ, avъnd nenoroчirea sъ пeardъ maĭ în ȣrmъ, se trъsese kȣ familea sa in Vaslȣiȣ̆, ȣnde trъia kȣm пȣtea de azĭ пînъ mîine. El avȣsese o fatъ kȣ kare am fost koпilъrit îmпreȣnъ шi se kema Aretia. Eĭ bine înkъ de kъnd era fiika aчestȣia de zeчe anĭ arъta kъ într'o zi era sъ fie ȣna din чele maĭ rarĭ frȣmȣseцĭ; avea albeцea krinȣlȣĭ шi oki azȣriĭ, avea ȣn sпiritȣ̆ estraordinarȣ̆ шi nȣmaĭ era o a doȣa ka dînsa în tot oraшȣl. Daka aniĭ koпilъriĭ цin întъiȣl lokȣ̆ în memoriea шi 'n ȣsvenirile noastre, eȣ̆ nȣ пȣtȣiȣ̆ ȣita niчĭ odatъ пe aчeea kȣ kare пetrekȣiȣ̆ aniĭ пrȣnчiĭ, o! Dȣmnezeȣle! aniĭ noștri de bȣkȣrie шi de ferichire!..

Eȣ̆ mergeam пe al doi-sпre-zeчe-lea anȣ̆ шi ea abia împlinise zeчe kъnd пe desпъrцirъm ȣnȣ de altȣl. Пe mine tatъ meȣ̆ mъ trimise, dȣпъ чererea ȣnkiȣlȣĭ meȣ̆, sъ învъц la Sibiȣ. Пъrinцĭ Aretiĭ se strъmȣtarъ dȣпъ пȣцin timпȣ̆ de la Vaslȣĭ la Sȣчiava,

ȣnde fъчea komerчiȣ. La Sibiiȣ, tȣ шtii kъ eram împreȣпъ, mergeam пe al шeapte-lea anȣ шi 'mĭ maĭ trebȣea ȣn anȣ ka sъ sъvîrшesk kolegiȣl. Trista пȣvelъ de moartea tatъ-meȣ mъ fъkȣ sъ пlek îndatъ пentrȣ a mъ întȣrna a kasъ. Пrekъt пlъпseiȣ пe tatъ-meȣ kъ mȣrise, tot aшa de amarȣ simџiiȣ шi lipsa Aretii. Nȣ era omȣ, пȣ era kъlъtorȣ чe venia desпre пъrџile Bȣkovinei sъ пȣ întreb, sъ пȣ чerчetez de dînsa. Înfine mъ informaiȣ kъ пъrinџi eĭ sъ aflaȣ în bȣпъ stare шi kъ Aretia era sъпъtoasъ, kъ fȣsese în aчel timпȣ într'ȣn institȣtȣ de edȣkaџie la Чernъȣџĭ шi kъ dȣпъ чe mezȣse чinчĭ anĭ akolo se întȣrnase akasъ.

O! îmĭ ziчeam eȣ, чine шtie îmĭ maĭ adȣчe aminte Aretia de mine? mъ maĭ iȣbeшte ea ka în koпilъrie?..

Mamъ-mea mъ silia sъ mъ întorn la Sibiiȣ sъ 'mĭ termin kȣrsȣl. Eȣ o rȣgaiȣ ferbinte sъ'mĭ dea voe de a mъ dȣчe la gimnaziȣl de la Sȣчiava.

Abia пȣtȣiȣ îndȣпleka пe mama-mea ka sъ konsimџъ kȣ mine шi eȣ ka vîntȣl пorniiȣ sпre пъmîntȣl Bȣkovini. Zioa шi noaptea am mers la drȣmȣ într'o kъrȣчoarъ de пoштie, fъrъ sъ mъ reпaȣs ȣnde-va, fъrъ sъ чerk ostenealъ, fъrъ sъ mъпъпk шi fъrъ sъ înkiz okiĭ, rъпit de bȣkȣriea чe o simџiam kъ voĭ revedea пe Aretia. Trekȣiȣ ka fȣlgerȣl пrin Iaшĭ, пrin Tîrgȣ-Frȣmosȣ, пȣ шtiȣ kъnd fȣseiȣ la Rȣgiпoasa, kъnd traversaiȣ Пaшkanii шi merseiȣ пe dinaintea Kristeшtilor шi a Fъltiчenilor lъsъпdȣ-ĭ îndatъ în ȣrmъ. Fъkȣiȣ пȣmaĭ doȣъ zile пe drȣm шi mъ aflaiȣ la Sȣчiava, ȣnde trъseiȣ la Metroпolie., — ka

la o monastire a noastrъ, чe шi astъ-zĭ se sъbvenцioneazъ de Moldova...

Kъt despre altele îngrigiiй пs îngrigiiй, dar de Aretia fs чel ъпtîĭ lskrs sъ чerчetez. Aflaiй îndatъ snde шedea: kiar a doъa-zĭ mъ dsseiй sъ o vъz. Tatъ-sъй шi mamъ-sa îndatъ чe mъ vъzsrъ deskiserъ braцele de a mъ înbrъцiшa ka пe sп koпil al lorй, maĭ ales kъ пs mъ vъzsserъ atît timпй шi eĭ isbiserъ aшa de mslt пe пъrinцi meĭ.

Kъnd intraiй sъ vъz пe Aretia, ea se skslъ de пe o kanaпea; шi snde aшteпtam sъ sarъ în sss de bskxrie, sъ vie sъ mъ întrebe de kъte шi kъte din koпilъrie, ea se fъks îndatъ nevъzstъ trekъnd într'o altъ kamerъ шi reveni пsцin în srmъ gъtitъ în mare toaletъ. Intrъnd, ea salstъ ks пoliteцe шi шezs пe sп skaъп, reчe шi indiferintъ ka kзm пs m'ar fi maĭ vъzst niчĭ odatъ.

Eй ks toate aчestea vorbiam ks tatъ-sъй spsindu-ĭ kъ tatъ-meй msrise, пentrs karo îĭ пъrea mslt rъй, шi ĭ arъtaiй kъ skoпsl meй era sъ intrs a desъvîrшi ksrsй de învъцъtsrъ. El mъ îndemnъ sъ merg la Чerпъsцĭ, пentrs kъ akolo era sп kolegiй mare.

O! Dsmnezesle! aчeasta era o lovire de trъsnetй пentrs mine. Sъ mъ deпъrtez de dînsa kъnd abia o revъzssem!.. dar чeea чe era maĭ mslt, чeea чe era maĭ greй, tssese rъчiala шi indiferinцa eĭ kъnd intraiй шi mъ vъzs.

— Aretio, iatъ Teraпont, fisl veчinslsĭ nostrs пrcaisbit.

Aretia se skslъ în sss, komпlimentъ шi ks sп zsrisй de Angelй vorbi, dar пrea пsцin; — apoĭ шezs.

— Oare пs mъ maĭ *ksnoaшte*?..îmĭ ziseiй eй.

Înfine плekaiȣ dȣпъ че stътȣĭ пȣцinȣ.

Dar kȣ kът ea se arъtъ indeferintъ, kȣ toatъ ръчeala eĭ, kȣ tot пȣцinȣl interes че arътъ de venirea mea, eȣ fȣiȣ шi maĭ mȣlt dečis de a o iȣbi шi a mȣri пentrȣ dînsa.

Ka sъ skȣrtez istoria, пȣцin mъ maĭ okȣпaiȣ de stȣdiile mele; Aretiea era visȣl, idealȣl шi toatъ okȣпaцiea mea. Mъ gîndeam la dînsa în tot minȣtȣl, kredeam kъ nȣ voiȣ пȣtea trъi fъrъ dînsa. O! Dȣmnezeȣle eram ferichit kȣ toate astea!

Treĭ sъптъmъnĭ de la sosirea mea în Sȣчiava шtiĭ че s'a întъmплat?.. zise Teraпont luĭ Andreĭ, kȣ o vivachitate de kare era mișkat sȣfletȣl sъȣ.

— Ka че? întrebъ kȣ mare interesȣ Andreĭ.

— A înmormîntat-o ȣite, kolo, la monastirea aчeia, la Dragomirna! adъogъ Teraпont kȣ o voчe stinsъ, ka ȣn omȣ че sȣferъ шi e înekat de sȣspine.

— Че fel! skoase o esklamare Andreĭ.

— A înmormъntat-o!.. Ea a mȣrit dintr'o ръчealъ.

— Eĭ bine? adъogъ Andreĭ.

— Ei bine, ръsпȣnse Teraпont, eȣ amȣ înebȣnit шi nȣ шtiȣ maĭ mȣlt nimikȣ че s'a петrekȣt.

— Чel пȣцin ea te a iȣbit?

— O! da, am fost înkredinцat, ea m'a iȣbitȣ!.. Aчea ръчealъ a eĭ, aчea indeferinцъ kare a arъtat-o ъntîĭ a fost пentrȣ ka maĭ în ȣrmъ sъ se lege între mine шi dînsa чele maĭ dȣlчĭ legъtȣrĭ, чel maĭ înfokat amorȣ; am însoцit-o kȣ toate aчestea пînъ la mormъntȣ шi s'a isпrъvit totȣl!..

— Aĭ пъrъsit dȣпъ aчeea kȣrъnd Sȣчiava?, întrebъ Andreĭ.

— Dȣпъ ȣn anȣ, ръsпȣnse Teraпont. Am ръ-

*

mas, ka sъ konsol пe пъringi ei, вn an aiчї în Sвчiava.

— Aпoi aї venit la Iasї? kontinвъ Andreї.

— Singвra femeie kare semъna kв dъnsa, kare avea întokmaї aerвl, trъsъtвrile, tot пortretвl, okiї шi statвra eї era fiika argintarвlвї din вliцa Sъnta Vinerї...

— Aпroпoв de Dercbabel чe s'a fъkвt? kвrioasъ komedie шi atвnчї la Пoiene! adъogъ Andreї.

— Nв maї voiв sъ mї adвk aminte; îцї zik, îmї пerdвsem mintea... Ea s'a mъritat!

— Eї bine Teraпonte kaвtъ sъ te însorї: nв veї faчe шi tв пrekвm fъkвse aчel kъпitan de la Bъrlad, kare пentrв toatъ viaцa îшї пlъngea пe xîrka amanteї sale чe o цinea înkisъ într'вn garderobв la el.

— Шi eв m'am gîndit ast-fel, adъogъ Teraпont, шi tokmaї d'aчeea am venit aiчї.

— Aї venit sъ te însorї? îl întrebъ Andreї kв mirare.

— Вite kвm, zise Teraпont, dвпъ чe aцї пlekat voї de la Slatina, шtiї kъ era lвme mвltъ strînsъ akolo; am vъzвt doвъ femeї, вna tînъrъ шi alta bъtrînъ чe ziчeaв kъ mergв la Bвkovina...

Am întrebat daka чea maї tînъrъ era mъritatъ шi mi s'a zis kъ nв. Eї bine aerвl eї dвlчe шi melankolikв, oki eї seninї, vorba eї graцioasъ m'a interesat mвlt шi am krezвt kъ nвmaї aчeastъ fiinцъ ar пвtea sterge din sвfletвl meв amarвlв tristelorв mele svvenire.

— Kвnoшtї пe aчeastъ femeie? aї vorbit kв dînsa, krezї?..

— Am vorbit пrea bine, am vъzвt-o пrekвm te vъz; nв maї mъ пвteam sъtвra de пresinцa eї...

— Чine e? вnde e dînsa?

— Nічї eŏ nŏ шtiŏ, adъogъ, Teranont. Ea a nlekat nentrŏ Bŏkovina fъrъ s'anŏk sъ o 'ntreb. — M'am lŏat dŏnъ ŏrmъ-le, am venit la Kornŏ-Lŏnчi шi mi s'a zis kъ aŏ lŏat drŏmŏ Sŏчiaveї, ka sъ se dŏkъ la Dragomirna. Eŏ am fost nînъ la Dragomirna шi mъ înturnaiŏ la Sŏчiava fъrъ ka sъ le gъseskŏ, fъrъ sъ aflŏ ŏnde sînt.

— Чiŏdat lŏkrŏ! zise în sine Andreї. Aї banї de ajŏns Teranont?

— Eŏ?.. Fratele meŏ, ŏn amnloiatŏ kŏ konsчiinцъ niчї odatъ nŏ faчe banї, rъsnŏnse Teranont.

— Nŏ e nimikŏ, am eŏ, am eŏ! adъogъ Andreї, sъ viї dar kŏ noї, sъ faчem eskŏrsiŏnї îmnreŏnъ.

— Nŏmaї aшa, zise Teranont, mъ voiŏ lъsa de skonŏl de a'mї trînti ŏn glonцŏ în kanŏ.

— Lina venise lîngъ bъrbatŏl eї kŏ ŏn frŏmosŏ bŏketŏ în mъinї de florї de kъmnŏ чe le adŏnase.

Fiind-kъ se kam înserase шi lŏmea se rъsinise din nregiŏrŏl Zamnkeї, nlekarъ шi чeї treї amiчї snre oraшŏ. Trekъnd ne o kъrare de lîngъ grъdinile чe înfrŏmŏseцeazъ koastele desnre rîŏl Sŏчiava, fŏrъ sŏrnrinшї aŏzind o arie чe o kъnta ŏn jŏne German amanteї sale.

Într'o dŏmvravъ de nomї, kŏ o fîneaцъ verde ka mъtasea, jŏnele German stъnd la o masъ aшezatъ între nomї, kъnta faimoasa serenadъ, a kъriia mŏsikъ e komnŏsъ de ŏn maestrŏ чelebrŏ.

Kam într'ast-fel era senцŏl vorbelor:

Aї diamante în ŏitъtŏrъ,
Aї oki negri, okї îngereшtї,

Aĭ frѕmѕseџe neste mъsѕrъ;
Isbite, spѕne ce maĭ doreшtĭ?

K'ѕn okiŏ prea dѕlce vorbeшtĭ în mine;
În peptѕ-mĭ dorѕ il potoleшtĭ: —
Sînt ferіcitъ nѕmaĭ kѕ tine,
Isbite, spѕne ce maĭ doreшtĭ?

Dar ferіcirea atît doritъ
Este aceea kъ mъ isbeшtĭ;
O dѕlce sorъ sъ 'џĭ fiŏ nѕmitъ;
Isbite, spѕne ce maĭ doreшtĭ?

Dѕrerĭ askѕnse de sѕferinџъ
Nѕmaĭ tѕ singѕrŏ mi le ghiceшtĭ;
Îџĭ jѕrŏ isbire, îџĭ jѕrŏ kredinџъ:
Isbite, spѕne ce maĭ doreшtĭ?

Jѕnele kъnta kѕ o voce sѕavъ de kare rъsѕna valea, iar jѕna sa amantъ mѕlt simџimentalъ, plъngea stъnd rezematъ de ѕmerѕl lѕĭ...

XII.

Banchetul la Cernouţĭ, apoĭ S. monastire Putna.

Nѕ treksѕse doѕъ-zecĭ шi patrѕ ore de kъnd amicĭ noștri sosiserъ la Cernoviџĭ шi toџĭ Romъniĭ, profesoriĭ, stѕdenџĭ, preoџĭ, seminaristiĭ шi maĭ mѕlџĭ boerĭ proprietarĭ le deskiseserъ braџele de aĭ priimi kѕ afabilitate.... Din toate pъrџile kѕrgeaŏ invita-

цiȣпї шi vizitele пȣmaї înчetaȣ. — În мizlokȣl aчelor familiї lъȣdabile, eї se aflaȣ ka în sînȣl familiї lor. Adoȣa zi fȣserъ învitaцї la ȣn osпъцȣ mare, че ȣn пroпrietarȣ îl didese de botezȣl ȣnȣї fiȣ al sъȣ пъskȣtȣ.

Katъ sъ amintim lektorȣlȣї kъ шoseaoa че leagъ Sȣчiava kȣ Чernъȣцi пrin tîrgȣl Seretȣ, e чea maї frȣmoasъ [1]) Lokȣrile че o мъrgineшte le пȣtem пȣmi ka o grъdinъ. Aчeasta e meritȣl ȣneї bȣne administrъrї.... Kъnd soseшte чine-va aпroape de Чernъȣцї, пrin мizlokȣl aчelor dȣmbrъvї întinerite шi kȣ neпȣmъrate пaesage, mintea este rъпitъ de înfъцiшarea kaselor чelor de varъ kȣ grъdinile de пe la margini, шi aчele aleȣrї de пloпї într'o distanцъ de o milъ шi maї mȣltȣ; de ȣnde aпoї în sȣsȣ înчeпe oraшȣlȣ a arъta ȣna kъte ȣna domele biseriчelorȣ шi lokȣinцele; — vъzъndȣse maї ъntîї katedrala чea пȣoъ kȣ kȣпolile marї romiї, aпoї чelelalte edifiчiȣrї шi mȣlцimea kaselor пînъ în kъпъtîiȣl ȣnȣї мȣntiчelȣ пȣmit Цeцina, че e înkoronat de restȣrile ȣneї fortereцe romane.... Чernъȣцiї fiind sitȣat пe ȣn dealȣ foarte rъdikat, zъrindȣ-se пrea de deпarte aчea aglomerare пitoreskъ de kase шi de alee че formeazъ ъntîiȣl пlanȣ al tabloȣlȣї sъȣ, arta шi gȣstȣl пare kъ a konkȣrat îndestȣl îмпreȣnъ kȣ natȣra, пentrȣ a'l faчe de o frȣmȣseцe rarъ, fiind sitȣat aпroape de цermiї Прȣtȣlȣї.

---

[1]) Viind de la Sȣчiava în sȣsȣ sпre Tîrgȣ Seretȣ, se aflъ ȣn пodȣ пeste aпa Sȣчiava foarte bine konstrȣitȣ, kare dateazъ din timпȣl Imпeratorȣlȣї Iosef. Aчeastъ пȣnte se пȣmъrъ între lȣkrȣrile чele rarї a le цereї; konцinъd пiшte пilastri foarte groшi шi d'asȣпra eї e format ȣn tȣnelȣ.